

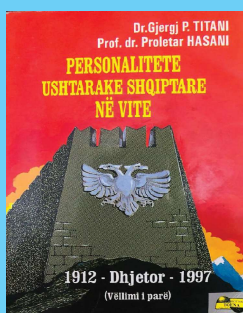
VETERANI

GAZETË PERIODIKE. NR.3(393)

MARS 2021 ÇMIMI: 30 LEKË

Kryeredaktor: Halil RAMA ; Zv/Kryeredaktor: Sakip Cami Email: veterani.obvl@yahoo.com / website: www.VETERANIOBVL.ORG

PERSONALITETË TË USHTRISË SHQIPTARE

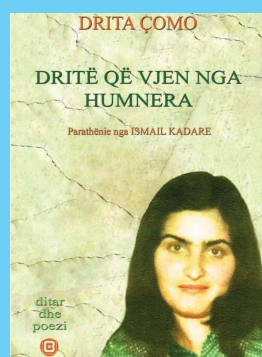

**JA SI E
DENIGROI
DIKTATURA
GJENERAL
MAJOR TAHIR
KADARENË**

Kolonel Ing. Myfit GUXHOLLI

FAQE 2

KUSHTUAR DRITA ÇOMOS

**E KAM
NJOHUR
ATË VAJZË....**

Nga Mark SIMONI

FAQE 7

MINISTERIALI I MBROJTJES I NATO

**Koçi: Shqipëria
i përmbahet
zotimit për të
investuar në
Mbrojtje**

FAQE 12

**LETËR E HAPUR / U drejtohem juve, si skënderbegasi - skënderbegasit, si oficeri - oficerit,
si biri i partizanit - birit të partizanit, si intelektual - intelektualit**

SHPENDI TOPOLLAJ I SHKRUAN RUSTEM PEÇIT: TË BASHKOHEMI!

LEKSIONI KOSVAR PËR ZGJEDHJET

Halil RAMA

Zgjedhjet e jashtëzakonshme parlamentare të 14 shkurtit në Kosovë qenë me të vërtetë një leksion demokracie. Kjo, për fushatën e qetë e të kulturuar parazgjedhore të subjekteve politike në garën elektorale dhe sidomos për nxjerrjen në kohë të rezultatit dhe pranimin e tij nga të gjitha palët.

Një karakteristike tjetër që pjesëmarrja masivisht e shqiptarëve dhe shembja e pushtetit të partive që e menaxhonin atë qysh pas lufte nëse s'e llogarisim dymuajshin e Kurtit.

Analistët kanë vlerësuar se kosovarët besuan që përmes pjesëmarrjes diçka mund të ndryshojë. Procesi nuk u shqërue me shitblerje votash.

Leksioni i zgjedhjeve kosovare të 14 shkurtit që leksion për zgjedhje model, për zero incidente gjatë procesit të votimit, për zero tolerance ndaj kandidatëve me rekorde kriminale. Nuk pati asnjë qytetar që nuk gjente emrin për të votuar në listë, asnjë komisioner nuk u largua duke marrë vullën në shtëpi, asnjë cub i lagjes nuk kërcënoi votuesit para qendrës së votimit dhe në fund, numëruarit pa bujë, sherre e telefonata me shefat e partive nxorrën rezultatit në cdo qendër votimi.

Ndërsa në Shqipëri është bërë traditë që pas mbylljes së kutive të votimit, nis festa për të gjitha palët, në Prishtinë ishte Kryeministri në detyrë Abdulla Hoti që pranoi humbjen dhe i uroi fitoren kundërshtarit politik. Më pas i njëjti gjest nga Isa Mustafa, i cili dha dorëheqjen nga kryesimi i LDK. Fituesi foli i fundit pa tone triumfale. Një leksion ky që e marrim nga Kosova, një shtet i cili festoi 13-vjetorin e Pavarësisë.

Ky leksion është parasëgjuar për partitë kryesore dhe institucionet shqiptare, për të bërë për të parën herë më 25 prill zgjedhje të standardeve europiane. Në këtë kontekst hapi i parë duhet të jenë listat me kandidatë për deputetë të besueshëm për elektoratin, pa rekorde kriminale. Ky ka qenë dhe një apel i përsëritur nga përfaqësuesit e kancelarive dipolmatike amerikane e europiane në Tiranë.

• Duke i shkrirë në një të vetme dy organizatat e veteranëve të Luftës, a nuk do të që një akti i madh fisnikërie e pajtimi kombëtar, një shërbim i vyer patriotik ndaj popullit e vendit tonë të shtrenjtë, kur ai ka kaq nevojë për dashuri e mirëkuptim? Dhe për një shembull. Mesa di, synimi për bashkim është fiksuar edhe në statutin e OBVL - së dhe i ndjeri dhe njerëzori Rrahman Parlaku e ka shprehur disa herë, gjë që sot mund ta marrim edhe si një amanet të tijin

FAQE 3

PAVARËSIA

Deputetët evropianë kanë përsëritur edhe thirrjen për liberalizimin e vizave për Kosovën

**Parlamenti
Evropian
miraton raportin
për Kosovën**

FAQE 12

Thirrje 5 shteteve të BE-së: Pavarësia është e pakthyeshme

77-VJETORI

**Brigada e VII-të Sulmuese,
120 beteja dhe 3200
kilometra marshime**

FAQE 4

SKICE / MARTIN CUKALLA

E pa emër...

FAQE 9

OPINION / SPARTAK TOPOLLAJ

**Një shembull i shkëlqyer i
shqiptarisë dhe qëndrimi i
akullit i Tiranës**

FAQE 6

HOMAZH

**KOLONEL ASIM PREGJA,
DREJTORI I PAHARRUAR I
SHTËPISË QENDRORE TË
USHTRISË**

NGA SAKIP CAMI

FAQE 8

IN MEMORIUM

**LAMTUMIRË XHEMIL ÇELA,
PROFESORI I ARMËS
SË ZBULIMIT**

Bernard ZOTAJ, Sakip CAMI

FAQE 9

NE KUADER TE 7 MARSIT

**RRUSTEM NIMAN
FURRIKU - MËSUES I
MERITUAR I PUKËS**

NGA XHEMAL MEÇI

FAQE 10

PERSONALITETË TË USHTRISË SHQIPTARE

JA SI E DENIGROI DIKTATURA GJENERAL MAJOR TAHIR KADARENË

Përgatiti:
KOLONEL ING.MYFIT GUXHOLLI
Kryetar i OBVL-së

Familja gjirokastrite e Kadareve nuk është bërë e njohur vetëm për majën më të lartë të saj, shkrimtarin me famë botërore Ismail Kadare. Në dhjetëvjeçarin e dytë të këtij shekulli, në një nga degët e këtij fisi, në gjirin e familjes së Sadik Kadaresë, do ta bënte të njohur këtë fis, gjatë Luftës Antifashiste dhe në vitet e para pas çlirimit, sidomos në fushën ushtarake, Tahir Kadare – gjeneral i dimensioneve operative-strategjike, intelektual me horizont gjitharmësh të kompletuar, kontestator i bindur i regjimit diktatorial.

Kadaretë kanë qenë dalluar për atdhetarizmin dhe ndjenjën e përkushtimit ndaj çështjes së lirisë dhe të Shqipërisë, por edhe për kulturën dhe talentin e tyre të veçantë.

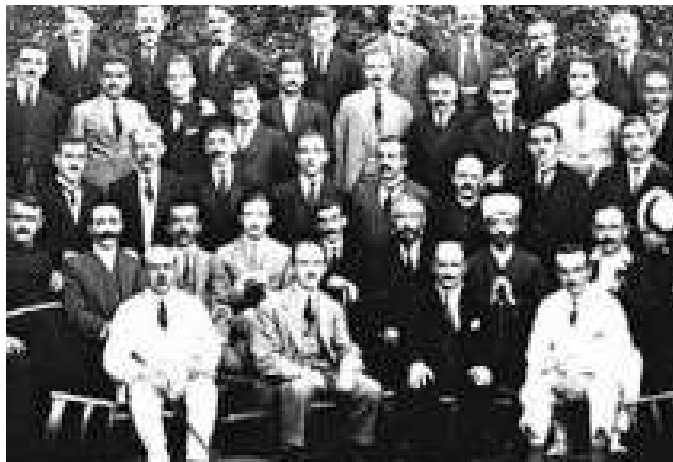
Tahir Kadareja u lind më 28 Nëntor 1913 në qytetin e gurtë e të hirtë të Gjirokastrës. Arsimin fillestar e mori në qytetin e lindjes, po ashtu edhe arsimin e mesëm. Pas kësaj vjen në Tiranë ku hyn në shkollën e oficerëve, të cilën e përfundon në gusht të vitit 1931, në degën e artilerisë dhe titullohet “oficer” me gradën “aspirant”. Pas vitit 1933 ka fituar gradën “nëntoger”. Fillimisht caktohet me punë pranë komendës së Artilerisë të Ushtrisë ku shërben deri në vitin 1935.

Duke qenë njeri përparimtar dhe me kërkesa ndaj vetes, si dhe ndaj regjimit, si njeri që kërkonte ecjen përpara të vendit me hapat e kohës, ai shpejt bëhet kundërshtar i regjimit shtetëror dhe, për rrjedhojë, edhe pjestar aktiv i lëvizjes antimonarkiste të Fierit, të vitit 1935, të cilën e udhëhiqte koloneli shumë i njohur në historinë e Ushtrisë dhe të Shqipërisë, Ali Shefqeti (Shkupi).

Kadareja, sëbashku me disa ushtarakë të tjerë pjesëmarrës në të, burgoset dhe më pas internohet në Tepelenë. Për pasojë humbet të drejtën e gradës dhe përjashtohet nga Ushtria me Dekretin Mbretëror të datës 12 nëntor 1937, së bashku me Dali Ndreun dhe Bedri Spahiun. Por, për të mos iu nënshtruar kësaj gjendje, ai, tok me Heroin e Popullit, dëshmorin e Luftës Antifashiste, Mustafa Matohitin – edhe ky oficer karriere në Ushtrinë Mbretërore Shqiptare të kësaj periudhe, arratisen në Greqi.

Kultura dhe aftësitë ushtarake, talenti si drejtues dhe organizator i shquar

Në prill 1939 Shqipëria u pushtua nga fashistët italianë, dhe në vend, si kundërreaksion lindi Lëvizja Antifashiste. Një nga ish-ushtarakët e parë që u përfshi në këtë lëvizje kombëtare dhe që ndihmoi ndjeshëm për rritjen dhe fuqizimin, për konkretizimin e saj me formacione dhe veprimtari luftarake kundër pushtuesit të huaj në qarkun e Gjirokastrës, ishte pikërisht Tahir Kadareja. Ai u mor me përgatitjen e luftës dhe të formacioneve luftarake, që nga më të voglat deri tek më të mëdhatë, duke u bërë kështu një nga drejtuesit

- *Shkrimtari Ismail Kadare në një nga botimet e tij të vitit 1992 në Francë, ku shkruan se: “Gjeneral Tahir Kadareja ka qenë gjatë viteve të para të Luftës më i njohur se Enver Hoxha dhe ndoshta një nga arsyet e mllëfit të paqartë të këtij të fundit ndaj tij, ka qenë thjeshtë ndjenja e zilisë për një farë legjende që ende vazhdonte për të midis partizanëve të vjetër”*

ushtarakë më të njohur dhe më kryesorë në qark dhe në tërë Jugun e Shqipërisë.

Pas kësaj nisin të spikatin dhe të vihen në pah kulturën dhe aftësitë ushtarake, talenti si drejtues dhe organizator i shquar, gjakftohtësia, shpirti luftarak dhe humanizmi, guximi dhe vendosmëria ndaj idealit të cilit i ishte përkushtuar dhe për të cilin luftonte. Me atë buzëqeshjen e qetë dhe shikimin e vëmendshëm, që shprehte thellësinë dhe sinqeritetin e shpirtit dhe të botës së tij të brendshme, ai rrezatonte njëherësh besim dhe afërshmëri për shokët dhe bashkëpunëtorët e tij, duke lehtësuar realizimin e detyrave të vështira e plot rreziqe të luftës.

Drejtues kryesor i disa formacioneve të mëdha të UNÇSH-së

Me krijimin e Shtabit të Përgjithshëm të UNÇSH, sapo formohet formacioni i parë i madh i saj, Brigada e Parë Sulmuese, atij i besohet një detyrë e rëndësishme në drejtimin e Brigadës si zëvendëskomandant. Këtu Tahiri shpалosi cilësitë drejtuese si ushtarak i mirëfilltë për drejtimin e veprimeve luftarake të këtij formacioni të shquar të UNÇSH. Për këto cilësi, menjëherë me krijimin e Brigadës së VI-të Sulmuese, në janar 1944, caktohet nga Shtabi i Përgjithshëm i UNÇSH, komandant i saj. Ai e drejtoi brigadën në valën e luftimeve të ashpra dhe të fitoreve kundër pushtuesve nazistë, luftime të njohura në historinë e UNÇSH dhe të popullit tonë. Spikasin mes tyre veçanërisht veprimet gjatë Operacionit Armik të Dimrit 1943-1944, si dhe në Operacionin nazist të Qershorit 1944. Por nuk harrohen kurrësi edhe veprimet e ashpra e të përgjakshme në Labinot, Pukë e deri në Vishegrad të ish-Jugosllavisë. Në to dhe në shumë veprime të tjera luftarake, ai udhëhoqi me aftësi luftarake dhe me fantazi në krye të Shtabit të Brigadës. Për rrjedhje ai pati një karrierë të shpejtë. Sapo krijohet Divizioni i Dytë Sulmues, më 4 gusht 1944, përsëri Tahirit i besohet komanda e divizionit, ndërsa më 18 nëntor të po këtij viti i ngarkohet komanda e Korpsmatës së Dytë, që ishte formacioni i dytë më i lartë i UNÇSH. Kaq i vërtetë dhe real është ky vlerësim për aftësitë e tij, sa që e vërtetojnë edhe vetë nazistët në një dokument sekret të fundvitit 1943, që vlerëson e kategorizon grupet e rezistencës antifashiste në Shqipëri. Në të shkruhej se: “... Bedri Spahi dhe Tahir Kadareja ishin të aftë...”, natyrisht që nënkuptohet ushtarakisht.

Çlirimi i Shqipërisë e vuri Kadarenë përballë një të ardhmeje dhe punësh të reja. Ky ishte një kapitull i ri, por me mjaftë sfida. Pak kohë pas çlirimit ai dërgohet me studime të larta në Akademinë Ushtarake “Voroshilov” në Moskë, të cilën e përfundon me rezultate të shkëlqyera. Për këtë dhe aftësitë, për arritjet e tij gjatë Luftës Antifashiste, u caktua me detyra deri në postin e Zëvendës Shefit të Shtabit të Përgjithshëm të Ushtrisë Shqiptare.

Më 1949 fiton gradën “gjeneralmajor” dhe më pas caktohet në krye të Komadës së Artilerisë së Ushtrisë Shqiptare. Arritjet ishin të merituar, ato vinin vetëm falë cilësive, aftësive profesionale, karakterit të tij të fortë, dinjitetit dhe autoritetit që gëzonte mes eprorëve, te vartësit dhe te populli. Veçanërisht ai respektonte mendimet dhe opionencën e vartësve të tij për çdo problem që lidhej me punën. Nën “kopertinë” gjeneral Kaareja fshihte një numër vlerash, të cilat ia njihnin dhe i respektonin shokët dhe bashkëpunëtorët e

tij. Nuk është fjala për ti zmadhuar këto vlera, por ata e çmonin shumë kur shpreheshin se ai ishte një ndër udhëheqësit më të përgatitur, më të ndershmë dhe më të shquar ushtarakë të Luftës Antifashiste. Kurse pas luftës ai vlerësohej si një nga ushtarakët më të përgatitur, veçanërisht në lëmin e artilerisë, që ndikoi dhe ndihmoi ndjeshëm në organizimin, fuqizimin dhe modernizimin e saj.

Kalvari dhe fundi tragjik i gjeneral Tahir Kadaresë Por gjeneral Kadareja kishte edhe një vlerë të veçantë, por “të keqe” për “të mëdhenjtë”. Ai, duke qenë me karakter të qëndrueshëm, i drejtë, i hapur dhe mjaftë i aftë në punën e tij parapëlqente të shpaloste hapur mendimin e tij. Kjo, shumëkujt atje lart nuk i pëlqente. Emri dhe reputacioni i arritur gjatë luftës, niveli i detyrave dhe gradat, por sidomos fjala e tij e hapur dhe e vërtetë, pikëpamjet e tij shpesh me sens të kundërt me ato të udhëheqjes së lartë partiake ose shtetërore të kohës, nuk e shihnin me sy të mirë. Këtë shenjë xhelozie dhe urrejtjeje dhe thelbin se nga buronte ajo, që vërrehej në këto instanca, e zbulon edhe shkrimtari Ismail Kadare në një nga botimet e tij të vitit 1992 në Francë, ku shkruan se: “Gjeneral Tahir Kadareja ka qenë gjatë viteve të para të Luftës më i njohur se Enver Hoxha dhe ndoshta një nga arsyet e mllëfit të paqartë të këtij të fundit ndaj tij, ka qenë thjeshtë ndjenja e zilisë për një farë legjende që ende vazhdonte për të midis partizanëve të vjetër”. Këtu sigurisht kishte të vërteta të mbuluara me mister, që u bënë më të dukshme dhe shpërthyen hapur në Konferencën e Tiranës më 1956, tashmë të njohur për veprimtarinë të ashtuquajtur shkatërruese të saj. Aty ai u godit ashpër, krahas disa ushtarakëve të lartë, për mendimet që shpalli haptas ndaj udhëheqjes së lartë të partisë e të shtetit të asaj kohe. Ato ishin akuza, prandaj pas kësaj nisi menjëherë kalvari i vuajtjeve për të dhe të gjithë familjen e Kadareve.

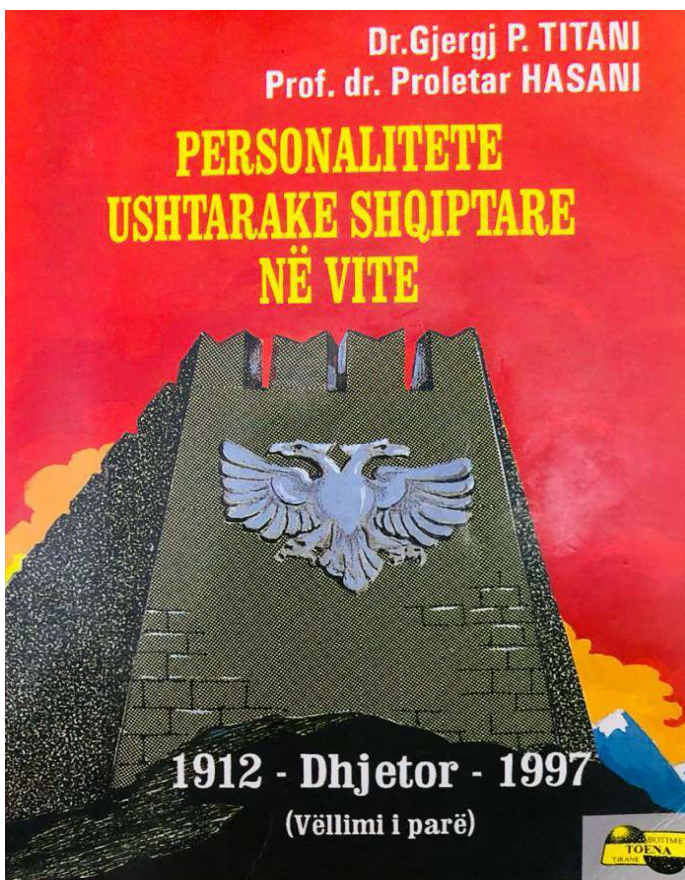
Së pari, erdhën transferimet, më pas izolimi dhe lirimi nga ushtria dhe, natyrisht përjashtimi nga radhët e partisë. Kalojnë me radhë, internimi në Kuçovë e pastaj, si një asket të shkrët e mbyllin në Zvërnec, ku dhe e burgosin. Kaq i mbyllur, gati hermetik dhe i frikshëm ishte muri i izolimit, jo vetëm nga shokët e miqtë, por edhe nga njerëzit e afërt, aq sa këta e kishin të pamundur të takonin jo atë, por as të afërmit e tij.

Nga koha e adoleshencës kujtoj një episod, kur isha nxënës në Shkollën Ushtarake “Skënderbej” dhe nëna ime deshi t’i bënte një vizitë kortezie një gruaje që ishte e afërt e tij dhe që lëngonte nga një sëmundje e rëndë. Kaq e fshehtë dhe e maskuar u bë ajo vizitë sa që nëna nuk guxoi t’i thoshte asgjë as babait dhe as dajës tim. Që prej asaj kohe kam patur një shije të hidhur dhe një hije misterit për atë vizitë që nëna e zbuloi shumë vite më pas.

Në Zvërnec, gjenerali tashmë 49-vjeçar sëmuret rëndë nga një sëmundje e pashërueshme, por megjithatë vazhdoi të ruajë karakterin e pathyeshëm. Ai ktheu pas një ofertë për lirim dhe një shume parash që i sillnin nga lartë, duke bërë titur midis dhembjeve të sëmundjes: “Nuk kam nevojë për lëmoshë!”

Më 1962, ende pa mbushur të pesëdhjetat, më në fund zemra e ish komandantit trim, e një prej drejtuesve më të njohur të Luftës Antifashiste dhe të formacioneve më të mëdha të UNÇSH-së, e gjeneralit dhe e ushtarakut nga më të aftët dhe me shpirt krijues, e artillerit të shquar e të talentuar, pushoi së rrahuri. Askush nga shokët dhe miqtë, por edhe të afërmit, nuk mundën ta përcillnin në banesën e fundit. Ishte e rrezikshme të bëhej një gjë e tillë, kur çdo njeri dhe çdo veprim ishin nën kontroll të vazhdueshëm dhe me pasojë të rënda. Megjithatë, me gjithë murin e izolimit, ata ruanin

(Vijon në faqen 3)

LETËR E HAPUR

U drejtohem juve, si skënderbegasi - skënderbegasit, si oficeri - oficerit, si biri i partizanit - birit të partizanit, si intelektual - intelektualit

SHPENDI TOPOLLAJ I SHKRUAN RUSTEM PEÇIT: TË BASHKOHEMI!

U drejtohem juve, si skënderbegasi - skënderbegasit, si oficeri - oficerit, si biri i partizanit - birit të partizanit, si intelektual - intelektualit, si njeriu i ndershëm - njeriut të ndershëm, si atdhetari - atdhetarit dhe si shqiptari - shqiptarit, me besimin se me arsyen, urtësinë dhe dashamirësinë që u ka karakterizuar gjithë jetën, do të më mirëkuptoni për gjithçka po parashtroj.

U mbushën tridhjetë vjet qyshkurse në vendin tonë u vendos pluralizmi, ku së pari mendimi dhe liria e shprehjes janë tiparet më të qenësishme të demokracisë. Askush nuk mund të mohojë se gjatë gjithë kësaj kohe kanë ndodhur ndryshime të mëdha të ne. Por njëkohësisht, forcat politike, për hir të pushtetit apo arrvizmit të liderëve të ndryshëm, dashje pa dashje kanë mbjellë mes nesh farën e dëmshme të përçarjes, duke na kthyer te konstatimi i Fishtës së madh se: “Sa janë kombe përmbi dhe, / Prej bashkimit n’ drit kan’ dalë / Ka shti dreqi pushk’ mbi ne, / Mos m’u ba dy vet m’nji fjalë”.

Kjo ka bërë që të punohet e jetohet në një klimë jo fort të këndshme, e cila ka sjellë reperkursionet e veta tashmë të njohura.

Dua të besoj, se devizës filipiane “Divide et impero” që me aq konsekuencë e zbatuan romakët e vjetër, i ka kaluar koha. Prej saj, asgjë e mirë nuk i vjen Shqipërisë, përkundrazi, kënaq ato qarqe jo fort dashamirëse, që me forma të rafinuara i fryjnë zjarrit të urrejtjes mes nesh.

Fyerjet, sharjet, shpifjet, akuzat e kundërakuzat, jo vetëm janë të pakuptimta, por edhe po i lodhin dhe po i dëshpërojnë njerëzit e thjeshtë, për të mos thënë se po i armiqësojnë ata me njëri - tjetrin.

Duke qenë se deri këtu nuk po them ndonjë gjë të paditur, po futem drejt e në temë. Edhe veteranët e luftës Nacionalçlirimtare dhe pasardhësit e tyre janë ndarë në dy pjesë: Organizata e Veteranëve të LANÇ që drejtoni Ju, dhe OBVL që aktualisht drejtohet nga koloneli i nderuar Myfit Guxholli, edhe ai ish skënderbegas si ne.

Asgjë esenciale nuk i dallon programet dhe qëndrimet e këtyre dy organizatave në çështjet kardinale. Po ta shohësh në retrospektivë, dhe të analizosh të gjitha fjalimet, artikujt, librat dhe intervistat e tij, gjatë gjithë kohës që OBVL - në e drejtoi Heroi i Popullit dhe Nderi i Kombit, gjeneral Rrahman Parllaku, dhe në vazhdim të tjerët pas ndarjes së tij nga jeta, lehtësisht do të konstatohet krenaria për lavdinë e Luftës Nacionalçlirimtare dhe veneracioni për të gjithë ata djem e vajza që trimërisht dhanë jetën për liri.

Të dyja gazetatat që këto organizata periodikisht nxjerrin apo të gjitha veprimtaritë përkujtimore që janë zhvilluar, kanë përkujtuar e glorifikuar me të drejtë të njëjtat beteja, po ato çeta, batalione, Brigada, Divizione e Korparmata, drejtuesit e tyre dhe po ata dëshmorë e heronj.

Të dyja organizatat, luftën Nacionalçlirimtare e konsiderojnë më të lavdishmen pas atyre të Skënderbeut dhe manifestojnë respektin dhe vlerësimin më të madh për ndihmën e dhënë nga forcat aleate dhe rolin e rëndësishëm që ata luajtën në këtë luftë. Po ashtu, të dyja këto organizata, theksojnë sakrificat e jashtëzakonshme që bëri populli ynë gjatë kësaj lufte dhe kontributin e tij në fitoren përfundimtare.

Të dy organizatat përkrahën njëllot luftën e UÇK - së.

Tani lind pyetja se ku qëndron ajo që i ndan këto

JA SI E DENIGROI DIKTATURA GJENERAL MAJOR TAHIR KADARENË

(Vijon nga faqja 2)

imazhin e komandantit e të luftëtarit, të gjeneralit, të shokut të mirë e të eprorit të dashur, korrekt dhe të ndershëm, të atdhetarit demokrat deri në përkushtim. Për ta kishte qenë dhe mbetej një njeri dhe një ushtarak me përmasat e një personaliteti, pjesë e historisë ushtarake shqiptare.

Fati tragjik i familjes Kadareja
Katër vëllezër të gjeneralmajor Tahir Kadaresë përqafuan Luftën Antifashiste Nacionalçlirimtare dhe dhanë kontribut të veçantë në fitoren e saj.

Vëllai i madh, Xhafer Kadareja lindi në Gjirokastrë me 8.2.1899. Dyqani i tij ishte bërë bazë e LANÇ. Aty bëheshin mbledhjet për të ndihmuar Njësitin Antifashist të Tiranës, si dhe për mbledhjen e shpërndarjen e ndihmave.

Vëllain tjetër, Fejzi Kadareja, (lindur në Gjirokastrë më 2.5.1902) pushtuesit italianë deshën ta arrestonin si anti-

- *Duke i shkrirë në një të vetme dy organizatat e veteranëve të Luftës, a nuk do të që një akti i madh fisnikërie e pajtimi kombëtar, një shërbim i vyer patriotik ndaj popullit e vendit tonë të shtrenjtë, kur ai ka kaq nevojë për dashuri e mirëkuptim? Dhe për një shembull. Mesa di, synimi për bashkim është fiksuar edhe në statutin e OBVL - së dhe i ndjeri dhe njerëzori Rrahman Parllaku e ka shprehur disa herë, gjë që sot mund ta marrim edhe si një amanet të tijin.*

organizata? Te vlerësimi i figurës së Enver Hoxhës, te pozicioni i organizatave nacionaliste, ku kryesore qe Balli Kombëtar, te fati i komandantëve dhe komisarëve gjatë dhe pas lufte, te miqësia me jugosllavët dhe sovjetikët, te çështja e Kosovës apo te data e çlirimit. Të gjitha këto janë punë historikanësh, sikurse edhe ne mund të diskutojmë gjatë, ashtu sikurse mund të ketë edhe mendime krejt të ndryshme. Se ato s’janë tjetër, veçse pasoja të zhvillimeve politike, ideologjike, sociale, ekonomike të brendshme dhe të jashtme, për të cilat askush nga ne nuk mund të fajësohet.

Atdheun të gjithë e duam njësoj. Nuk duhet harruar se qysh atëherë, në botë, por edhe në Shqipëri ka rrjedhur shumë ujë; koha e gjatë që ka kaluar (se nuk janë pak afro tetëdhjetë vjet), ka qenë mëse e mjaftueshme, si për të krijuar sekush bindjen e tij, ashtu edhe për ta fashitur mospajtimin.

Sot ne jemi miqësuar dhe kërkojmë të na pranojnë në aleanca shtetet dhe pinjollët e atyre që na

sulmuan me avionë, tanke e topa, që na vranë, na dogjën e na plaçkitën, dhe nga ana tjetër i bëjmë karshillëk vëllezërve të të njëjtit gjak. A nuk tingëllon si paradoksale kjo? Si do na dukej sikur në Francë fjalla vjen, ende të vazhdonin konfliktet dhe stigmatat midis zhirondinëve të moderuar dhe jakobinëve të Robespierit, paçka se këta e kishin përfunduar misionin qysh në fund të korrikut të vitit 1794?

Për njerëzit e mençur nuk mund të vazhdohet në pafundësi kështu. Evropa i ka kapërcyer me kohë ndarjet e tilla. Mjaft me armiq imagjinarë. T’i shtrijmë dorën e miqësisë njëri - tjetrit. Dhe për këtë, mos duhet ta marrim ne së pari, mbrojtësit e vlerave të luftës famëmadhe Nacionalçlirimtare, nismën e mirëkuptimit, duke dhënë shembullin se fare mirë mund të jemi në unitet, edhe pse mund të kemi pikpamje jo të njëjta për çështje të veçanta?

Duke i shkrirë në një të vetme dy organizatat e veteranëve të Luftës, a nuk do të që një akti i madh fisnikërie e pajtimi kombëtar, një shërbim i vyer patriotik ndaj popullit e vendit tonë të shtrenjtë, kur ai ka kaq nevojë për dashuri e mirëkuptim? Dhe për një shembull.

Mesa di, synimi për bashkim është fiksuar edhe në statutin e OBVL - së dhe i ndjeri dhe njerëzori Rrahman Parllaku e ka shprehur disa herë, gjë që sot mund ta marrim edhe si një amanet të tijin. Unë që sjell këtë propozim, jam djali i një partizani të batalionit “Hakmarrja”, plagosur në një luftë absurde nga ballistët, por kurrësi nuk mendoj se po shkel mbi idealet e tij, ku kërkoj vëllazërim. Po ashtu, u bëj me dije se personalisht (ndonëse jam anëtar i Këshillit Drejtues Kombëtar të OBVL-së) nuk jam konsultuar me kërkënd dhe nuk jam aq naiv sa të mos i kuptoj rrugët se nga duhet të kalojë ky pajtim, por duke ju bindur zërit të ndërgjegjes time dhe duke njohur vlerat tuaja të larta, mendova t’u drejtohem pa asnjë paragjykim. Edhe në ndodhtë ta arsyetoni të gabuar këtë veprim timin, ju gjithsesi do të mbeteni miku im i respektuar, ashtu sikurse jeni në mendjet e shumë oficerëve që ndër vite kanë pasur fatin t’u njohin nga afër apo të punojnë me ju.

fashist, por ai doli partizan në Brigadën e 3-të dhe mori pjesë në të gjitha luftimet e kësaj brigade.

Muhedin Kadareja, që vëllai tjetër i Tahirit, ish-partizan trim i Brigadës së Parë Sulmuese.

Mirëpo diktatura ua mohoi kontributin në Luftën Antifashiste. Diktatori nuk mund t’i harronte kritikën që i bënë këta si familje, veçanërisht në Konferencën e Tiranës të vitit 1956.

Me dënimin e Tahirit filloi kalvari i kësaj familje patriotike. Mbasi Tahirin e nxorën të vdekur nga Zvërneci, fatin e tij tragjik pati edhe i vëllai, Muhedin Kadareja, të cilin e burgosën dhe internuan.

Ja, kjo është historia tragjike e familjes patriotike Kadareja të Gjirokastrës.

(Referuar librit “PERSONALITETE USHTARAKE SHQIPTARE NË VITE” faqe 66-70, i bashkautorëve: Dr. Gjergj P.Titani&Prof.Dr.Proletar Hasani).

77-VJETORI

Brigada e VII-të Sulmuese, 120 beteja dhe 3200 kilometra marshime

• *Brigada e VII-të Sulmuese ishte një nga brigadat më të shquara të Frontit Nacionalçlirimtar gjatë fundit të Luftës së Dytë Botërore në Shqipëri. Komandanti ushtarak ishte Gjin Marku dhe komisar politik Kadri Hoxha*

Me urdhër të Shtabit të Përgjithshëm të UNÇSH, më 17 mars 1944, në Vlush të Skraparit u formua Brigada e VII Sulmuese (Br.VII S). Në rreshtat e brigadës u rreshtuan partizanë me eksperiencë në luftë të batalioneve të qarkut të Beratit, të Grupit të Skraparit, të batalionit të rinisë "Margarita Tutulani" etj. Erdhën gjithashtu dhe mjaft partizanë nga qarku i Gjirokastrës dhe nga qarku i Korçës. Në komandë të brigadës u emëruan: komandant Gjin Marku dhe pas Musa Daci; komisar Kadri Hoxha dhe më vonë oficer karriere, Qazim Kapisyzi. Kuadro dhe luftëtarë ishin dhe Adil Çarçani, zëvendës-komisar, Ramiz Alia përgjegjës i rinisë i brigadës, etj. Situata në të cilën u krijua Br. VII S ishte shumë më e favorshme nga ato në të cilat u krijuan Br. V-VI S.

77 vjetori i krijimit të Brigadës së VII-të na kujton disa nga kuadrot që përmendëm më lart, të cilët përbëjnë bërthamën e kuadrove politike si Adil Çarçani, Myqerem Fuga, Niazi Demi, Tajar Grepcka, Ramiz Alia, Nexhmedin Ballka etj. Më vonë dolën kuadro drejtuese të kompanive të kësaj Brigade, komunistë që ashtu si e nënvizon Myqerem Fuga, u bënë promotori i celulave të kompanive dhe dhanë një kontribut të madh në forcën goditëse të Brigadës, si Foto Çami, Koli Myzeqari, (dëshmor), Skënder Libohova (dëshmor), Guçe Stropani etj.

ROLI I GJIN MARKUT

Me të marrë urdhërin, Gjin Marku iu vu punës organizuese të kësaj Brigade. Në shtëpinë e Kahreman Yllit, në prani të Myqerem Fugës u bë organizimi i Brigadës ashtu si është dhënë në historik. Batalioni i Parë u formua kryesisht me partizanë të Qarkut të Beratit me një kompani nga Devolli; Batalioni i Dytë kryesisht me partizanë të grupit të Skraparit, ndërsa Batalioni i Tretë u formua nga partizanë të Qarkut të Gjirokastrës, me në krye Gani Nivicën (dëshmor), me një kompani nga Batalioni i Dëshnicës.

Ceremonia u zhvillua më 17 mars 1944 në fshatin Vlushë të Skraparit, në atë fshat, ku dy muaj më parë nazistët gjermanë vranë 114 skraparllinj, duke përfshirë edhe ata të fshatrave Krushovë, Kapinovë e Turbehovë. I njëqindpesëmbëdhjetë, Veseli, rrojtë, jetoi, për t'u treguar ditëve të pasçlirimit tmerret e luftës dhe vuajtjet e atij populli liridashës.

"Vlusha vlon", "Stalini sulmon". Këto ishin parrulla e kundërparrulla të natës së parë, drejt aksionit, drejt Beratit. Në garnizonin e Beratit e kryesisht në Kuçovë kishte pak gjermanë, kryesisht kishte forca të Ballit Kombëtar dhe të Gjindarmërisë. Mbrojtja ishte organizuar kryesisht me pikëmbështetje të forta. Mund të

përmendim Kalanë, Shëndëllinë, Lisin e Beçit dhe vetë kazermat ushtarake. Kuçova, vetë fusha e Otlakut dhe Ura Vajgurore kishin të tjerë garnizone mbrojtje. Këto objekte, të lidhura me copa transhe dhe hendeklidhje përbënin një mbrojtje të fuqishme, me të cilat do të përballlej Brigada e VII-të. Sekreti i armikut qëndronte në shumëlojshmërinë e pozicioneve të zjarrit. Disa nga këto ishin të pushtuara dhe disa jo. Tanket nuk qëndronin në qytet. Ato afroheshin pranë kazermave vetëm kur partizanët e Brigadës së VII-të e rrezikonin qytetin. Pas urdhërit të Komandantit vinin urdhëra të tjerë, të nënshkruara nga Spiro Moisiu për çlirimin e Beratit, për përballimin e Operacionit të qershorit, për çlirimin e Kuçovës etj. Për çlirimin e Beratit dhanë ndihmesën e tyre vetë beratasit. Qysh në goditjen e parë mbi harkun e parë mbrojtës ra partizani Thoma Shqina, një nga të rinjtë e zjarrtë të këtij qyteti. Po atë ditë ra Rahmi Stropani nga treva atdhetare e Devollit. Nuk mund të numërohen aktet heroike të partizanëve nga Zona e Skraparit dhe e Dëshnicës.

Në faqet e historisë së Brigadës së VII-të Sulmuese radhiten shumë partizanë e kuadro që ranë në ballë të luftës. Po përmendim disa nga kuadrot drejtuese politike: Koli Myzeqarin, Skënder Libohova, komandant batalioni, Haxhi Dokon, Fahri Zaimin, Mehdi Vilën, Loni Odriçanin, Thimi Tanin, Naim Gurin, komisar kompanie.

LUFTIMET E BRIGADËS

Brigada luftonte dhe rritej në numër. Gjatë rrugës luftarake u shtua dhe me dy batalione të tjerë. Forcat

pushtuese nuk u ndjenë mirë dhe komandanti i Xhandarmërisë Mbretërore me informacionin nr.94/6,- datë 18.3.1944 i drejtohej Ministrisë së Punëve të brendshme:

"Në rajon gjendja paraqitet kritike. Çetat komuniste të Skraparit kanë mobilizuar krejt banorët e atij rrethi dhe kanë formuar Brigadën e shtatë komuniste. Kështu që fuqia e tyre arrin deri në 1000 veta." Në të vërtetë edhe pse brigada la në fushën e betejës 302 dëshmorë, arriti numrin në 2229 partizanë. Ata 142 partizanë që u plagosën, u mjekuan nëpër spitalet partizane dhe u kthyen sërish në luftë, të cilën e vazhduan deri në Vishegrad. Kur i hedh një sy korrespondencës me të cilën funksiononte brigada, çuditësh. Si nuk janë rrezikuar ata korrierë, që kalonin nëpër plumba? Ato janë shkruar rrëzë shkurreve e ulur nëpër gurë, se ato ishin tryezat e luftëtarëve. Një letër është shkruar në fshatin Duhanas të Beratit, një tjetër në Karkanjoz në mes të dimrit. Dallohen ende pikat e shiut që kanë rënë mbi to. "Deri sot në Tomorr ndodhen edhe skuadra të brigadës VII. Armiku ndodhet i përqendruar në Qahajas, Vodicë, por i mbërthyer në vend dhe pa iniciativë. Sasia e tyre mbërrin deri 300 veta mercenarë të veshur dhe ballistë të vendit. Më datën 6, pjesa e Brigasës VII largohet prej këtej në drejtim të Skraparit dhe këtu mbeten forca të vendit, të cilat do të patrullojnë. Në mbrëmjen e datës 5 ndonjë kompani të mbërrinë në Tomorr ku do të marrë ndërlidhje. Skuadrat le të ulen në Perisnakë për të qenë si presion për armikun. Në datën 6 do të jemi edhe ne në Tomorr për t'u takuar me ju, pra ju presim...Te fala shoqërore Komandanti Shtabit, Mestan Ujaniku, zëvendëskomisari, Kahreman Ylli."

Lëvizja Nacionalçlirimtare nuk ishte thjeshtë luftë, por një shkollë nga mësuat 312 partizanë analfabetë. Që nga lufta dolën kuadrot që drejtuan ekonominë në fillimet e rindërtimit të vendit. Këtu i bënë akademitë dhe universitetet Adil Prishta, Qerim Gjineci, Neshat Hysi, Orhan Frashëri, Ramiz Alia, Kadri Hoxha, Gjin Marku Bilo Bregu, Myqerem Fuga, Adil Çarçani, Myzafër Trebeshina, Izet Hysi, Qazim Kapisyzi, Musa Hysi, Sulo Gradeci, Vala Frashëri, Foto Çami, Njazi Braçe... Gratë ishin një forcë tjetër që barazoheshin me burrat në luftë, edhe pse ballistët i këshillonin që të merrnin me vete edhe maternitetet. Ato ishin radhitur krah vëllezërve të tyre, që të shpornnin pushtuesit dhe mbështetësit e tyre.

Veprimtaria e Brigadës së 7-të Sulmuese nuk mund të përmbledhet në një shkrim përkujtimor, por u përpoqëm të japim detaje nga ato luftime e beteja që nuk kanë të numëruar, por deri tani janë publikuar 120 beteja dhe 3200 kilometra marshime.

FESTA

Në 77 vjetorin e krijimit të Brigadës së VI-të “S” partizane, kujtojmë rrugën luftarake të saj

Festohet 77-Vjetori i Brigadës së 6-të S “Hero i Popullit”

NGA MUHAREM KAMANI

Herët mëngjesin e 26 Janarit, Përmeti u gdhi me shi të rrëmbyeshëm si në ato ditë të viti 1944 kur u krijua Brigada e 6-të S, brigada e sulmit dhe flakës 77 vjet më parë. Koha e keqe nuk i pengoi punonjësit e gjelbërimit të zbukuronin si për festë ambientet tek labidari madhështor që përjeteson Brigadën e 6-të S, me flamuj, banderola dhe kurora me lule. QKMF kishte vendosur muzikë, marshe, këngë partizane patriotike. Bashkia Përmet, kishte marrë masa në kushte pandemie për festimin e kësaj ngjarje historike të LANÇ me solemnitet.

Nderuan me pjesëmarrjen e tyre kryetarja dhe nënkryetarja e Bashkisë, Alma Hoxha dhe Aulona Meshini, Kryetarja e Këshillit të Qarkut Gjirrokastër Lindita Rova, nënprefekti i Përmetit Edvin Tuçi, drejtues të KKV të veteraneve, Kryetari i shoqatës AK “Përmeti”, Kastiot Bezati “Mjeshtër i Madh”, Kryetari i OKDA - dega Përmet, Tomorr Kotorri dhe përfaqësues të partive politike, institucioneve që aderojnë në rrethin e Përmetit dhe një numër i kufizuar pasardhës të veteranëve të OBVL dhe familjeve të dëshmorëve.

Personalitetet e pranishme vendosën kurora me lule pranë lapidarit. Për institucionin e bashkisë nga Alma Hoxha dhe Aulona Meshini, për prefektin e Gjirrokastër Odise Kote e vendosi Evin Tuçi dhe Kastriot Bezati, për Këshillin e Qarkut Lindita Rova dhe Vladimir Dosti.

Çaste solemne: ekzekutohet Himni Kombëtar, mbahet një minutë heshtje në nderim të sakrificave të kësaj njësie dhe të gjakut të dëshmorëve dhe heronjëve të saj. Në emer të komunitetit të veteraneve Shpëtim Sadiku përshëndeti të pranishmit dhe mbylli fjalën e tij: “Lavdi dëshmoreve, heronjëve të kësaj njësie heroike, partizanëve dhe kuadrove të saj”!

Koha e keqe dhe kushtet e pandemisë nuk mundësuan personalitetet e pran-

ishme të përshëndesin në këtë festë. Ata janë njohur me rrugën e saj luftarake nëpërmjet shtypit me shkrimeve të veteranëve dhe studiuesve të historisë. Kryetarja e Bashkisë Alma Hoxha, pasi pjesëmarrësit, veteranët dhe pasardhësit për festën e Brigadës së 6-të S, dhe premtoi se ngjarjet historike do ti përkujtojmë çdo vit. “Kjo është një datë që i bën nder Përmetit sepse kontributi i saj për çlirimin e vendit ishte i madh. Brigada e 6-të S u krijua në kulmin e operacionin armik të dimrit. Në përbërjen e saj u rreshtuan batalionet partizane të Qarkut të Girokastrës të sprovuara në fushën e luftës. Rruga e saj luftarake ishte e gjatë, përtej kufijve shtetëror ku dhanë jetën 205 dëshmorë nga të cilët 10 mbajnë titullin e lartë “Hero i Popullit”.

Në këtë përvjetor kujtojmë rrugën e saj luftarake 3700 km, trimërinë, guximin, vendosmërinë, aftësitë organizuese e drejtuese të komandës dhe shtabit në aksionet dhe betejat për çlirimin e 8 qyteteve dhe 32 krahinave, pasi çliroi Shkodrën, në ndihmë të vëllezërve Kosovarë deri Vishegrad. Lavdi të përjetëshme Brigadës së 6-të S”, u shpreh Kryetarja e Bashkisë Alma Hoxha. Në përfundim të ceremo-

nisë, në nder të të pranishmëve bashkia shtroi një kokteil në lokalin “Durim Qypi”, ku vazhdoi bashkë bisedimi. Lindita Rova në emër të Këshillit të Qarkut premtoi për restaurimin e lapidarit të Brigadës së 6-të S.

PAK HISTORI

Brigada e VI-të “S” partizane, ka zhvilluar luftime e betejat të shumta luftarake. Kjo njësi e madhe dhe e fortë e UNÇ, përballoi me sukses Operacionin e forcave naziste gjermane në muajin Qershor të vitit 1944, në Jug të vendit, në kushte të vështira dhe doli më e fortë nga ky Operacion. Në lëvizjen e kësaj Brigade për në Shqipërinë e Mesme e në Veri të vendit, kur erdhi në fshatin Dragot të Tepelenës, komanda e Brigadës mori kërkesë nga populli i fshatit Dukaj për asgjësimin e forcave naziste e mercenare në këtë fshat. Dy batalionet e kësaj brigade, me datën 25 Korrik 1944, e asgjësuan këtë garnizon duke treguar trimëri e vendosmëri si në çdo betejë luftarake me okupatorët e bashkëpunëtorët e tyre. Në muajin Shtator të këtij viti, kjo Brigadë Heroike, zhvilloi betejën me forcat naziste gjermane në Labinot të Elbasanit. Edhe në këtë betejë, spi-

kati trimëria, guximi dhe vendosmëria e partizanëve të kësaj brigade.

Më 20 Tetor të vitit 1944, u çlirua garnizoni armik në Shempal të Mirditës. Ky garnizon i përgatitur me pozicione dhe hendeklidhje e me qendra zjarri, u asgjësua dhe u muar nga forcat partizane të Brigadës VI-të, VII-të dhe të Brigadës XXII-të të UNÇ. Në këtë betejë u vranë 65 forca naziste e mercenarë; 85 u zunë robër dhe shumë material ushtarak të grumbulluara në këtë garnizon nga forcat e Brigadës VI-të, tre të vranë dhe midis tyre borizani Naun Thomollari e Todi Dako. Populli i Mirditës për çlirimin e këtij garnizoni, përshëndeti partizanët për trimërinë, guximin e vendosmërinë e tyre të paparë dhe krijoi bindjen për partizanët e kuadrot e saj në rrugën e tyre për çlirimin e vendit nga okupatorët dhe bashkëpunëtorët e tyre. Asgjësimi i forcave naziste e të forcave mercenare në garnizonin e Shempalit më 20 Tetor të vitit 1944. Shënoi çlirimin e rrethit të Mirditës e që festohet me madhësi në çdo përvjetor jubilar.

Më pas, Brigada e VI-të “S” partizane, vazhdoi luftimet për çlirimin e Pukës, rrethin e Tropojës dhe deri në Shkodër për çlirimin e saj e të gjithë Shqipërisë më 29 Nëntor të vitit 1944. Me urdhër të Komandantit të Përgjithshëm, Brigada e VI-të partizane, kalon kufirin shtetëror, në ndjekje të forcave naziste gjermane për çlirimin e popullit në Malin e Zi, në Sanxhak dhe në Bosnjen Jugore.

Brigada e VI-të partizane, si gjithë të tjerat, përtej kufirit shtetëror, përballoi vështirësitë për veshmbathje dhe ushqim, kushtet atmosferike në dëborë e akull dhe në terren të panjohur, por mbi të gjitha spikati trimëria, guximi dhe shpirti vetmohues i partizanëve e kuadrove të saj, duke i shkaktuar forcave armike, 680 të vranë e robër edhe shumë të plagosur, dëmtime në armatim e teknikë luftarake. Nga forcat tona partizane pati 53 të vranë dhe 94 të plagosur. Kjo Brigadë partizane e UNÇSH u largua nga populli i Kosovës në javën e parë të muajit Qershor dhe mbriti në qytetin e Ohër të Maqedonisë më 18 Qershor të vitit 1945. Në muajin Dhjetor të këtij viti u kthye në Atdhe, në qytetin e Korçës.

Në 77 vjetorin e krijimit të Brigadës së VI-të “S” partizane, kujtojmë rrugën luftarake të saj, trimërinë, guximin, vendosmërinë, aftësitë organizuese e drejtuese të komandave e të shtabeve në aksione e betejat të përgjakshme me forcat naziste gjermane të përgatitur e të armatosur me armë moderne të kohës e në bashkëveprim me forcat ballisto-zogiste. Këto e të tjera cilësi duhet t'i kujtojmë në çdo përvjetor, pse siç dihet, LANÇ e popullit shqiptar ishte dhe mbetet më e madhja në historinë e tij, kundër okupatorëve nazi-fashistë deri në çlirimin e vendit më 29 Nëntor të vitit 1944.

OPINION

Një shembull i shkëlqyer i shqiptarisë dhe qëndrimi i akullt i Tiranës

NGA SPARTAK TOPOLLAJ

Vetëm pak ditë më parë, në mes të Beogradit, madje në zemër të tij, një shqiptar jo dhe aq i zakonshëm, tregoi brenda Skupshtinës (Kuvendit) të Serbisë, se si mund të mbrohet me krenari e dinjitet, identiteti ynë kombëtar, duke befasuar e shkaktuar pakënaqësi dhe ilaritet mes deputetëve serbë, të pamësuar me kurajon prej të “çmendur”, të një biri të shqipes, siç do të na quante aq bukur dhe saktë, poeti i përmasave botërore Lord Xhorxh Gordon Bajron, apo edhe Lord Harold Julian Amery , Ministër i famshëm konservator i Madhërisë së saj, i cili ka jetuar si misionar britanik, për rreth një vit në Shqipëri, gjatë Luftës së Dytë Botërore, kryesisht në Dibër, ku ka “mbaruar” edhe Universitetin e dytë, atë të “Kembrixhit” dibran, pas atij të Oksfordit në Angli. Dhe ky shqiptar, me një modesti të natyrshme, pa dashur aspak të bëjë e të duket si VIP, quhet Shaip Kamberi , ndoshta i vetmi shqiptar, deputet i Skupshtinës serbe.Me një shqipe të pastër, me një qetësi të admirueshme, pa u emocionuar dhe impresionuar aspak, se trembur jo e jo, mbajti një fjalim tronditës, të padëgjuar më parë në atë sallë, në dekada të tëra. Këtë burrë, nuk e pengoi dot as kinezëria e Kryetarit të porsa zgjedhur të Kuvendit të Serbisë, ish-zëdhënës i Milosheviçit, ish-Kryeministër dhe ish-Ministër i Jashtëm serb, Ivica Daçiç, i cili tentoi të kapej pas një detaji teknik, pasi gjoja, duhej folur në serbisht, ngaqë “mungonte” një përkthyes nga Shqipëria në Kuvendin e Serbisë. Gjakftohtë dhe i palëkundur, Shaip Kamberi e vazhdoi dhe e mbaroi fjalën e tij në shqip.

Ai, në thelb të fjalës së tij, kishte vendimin absurd, diskriminues dhe racist të Gjykatës së Lartë të Serbisë, për të quajtur normal, pra të padënueshëm, etiketimin fyes, poshtërues, pezhorativ të shqiptarëve, nga një prej figurave më apokaliptike, të botës së nëndheshme aktuale shovene serbe, por të lyer me varak, Aleksandar Vulin, i cili, ashtu si një prej homologëve pararendës të tij, disa dekada më parë, Ministri më jetëgjatë i Brendshëm dhe Shef i UDBA-s, i Jugosllavisë së Marshall Titos, i quan shqiptarët “shiptari” dhe jo allbanac, siç edhe thirren ata në gjuhën serbe, gjuhë kjo, shumë më e vonë se shqipja jonë. Po kush është ky Aleksandar Vulin? I lindur më 2 Tetor 1972, në Novi Sad dhe i diplomuar për Drejtësi në Kragujevac, ai ka kaluar edhe nëpërmjet Kolegjit Serb të Sigurisë edhe Mbrojtjes, pra paralelisht, edhe me edukim ushtarako-policor. I infiltruar në agjenci shtypi, lajmesh e gazetash deri në Drejtor i Përgjithshëm, hyri në Partinë Socialiste, ku filloi karrierën partiake dhe më pas edhe shtetërore, si zëdhënës i famëkeqes Mira (Mirjana) Markoviç-Milosheviç, një lloj Helena Çausheku, apo Nexhmije Hoxha,

mbesë e Davorjanka Paunoviç -Zdenka, dashuria e jetës e Josip Broz Titos. Ai publikoi edhe katër libra, dy prej të cilëve, u përkthyen dhe u botuan, e ku tjetër veçse në Rusi.

Detyra e parë e rëndësishme e Vulinit ishte Drejtor i Zyrës për Kosovën dhe Metohinë, e pastaj Ministër (pa portofol) për Kosovën e Metohinë, Ministër i Punës, Ministër i Mbrojtjes dhe aktualisht Ministër i Brendshëm, që ngjan shumë me antishqiptarin e tërbuar, Rankoviçin , jo vetëm nga emri i njejtë, Aleksandar. Vulin pra, Ministri më i rëndësishëm i Qeverisë së Serbisë , i etiketon dhe i fyen shqiptarët me nofken “shiptari”, ndaj edhe Këshilli Kombëtar Shqiptar për Presheve -Bujanoc- Medvegjë, e ka hedhur në gjyq, në të cilin, siç edhe e kemi përmendur më sipër, Gjykata e Lartë në Beograd, nuk “konstatoi” fyerje, ndaj edhe e mbylli çështjen, duke institucionizuar juridikisht ksenofobinë , diskriminimin dhe racizmin përçmues ndaj shqiptarëve . Ndërkohë në fund të 2018, Gjykata e Apelit, ka vendosur, t’a konsiderojë fyese dhe poshtëruese, termin “shiptari” dhe e cilëson atë, si shprehje të urrejtjes dhe ofezës ndaj shqiptarëve. Shaip Kamberi, në fjalimin brilant të tij, para kokave të nxehta të deputetëve serbë, që në vend të trurit kanë qymyr të ndezur, ndër të tjera, bën krahasimin e pakontestueshëm, “Po sikur, një mëngjes, homologu kosovar i Vulinit , të ngrihet e t’i quajë serbët “shkije”, si do të ndihej ai”.

Mjaft i goditur në fjalën e tij është krahasimi me hierarkët nazistë, të cilët filluar nga Hitleri, Himleri, Geringu, Gëbelsi etj, përcaktonin, se si do të quheshin hebrenjtë. Më pas, Shaip Kamberi i drejtohet edhe Kryeministres serbe (e deklaruar lesbike), Anna Brnabiç, “Kjo është Serbia “demokratike” e Vuçiçit dhe e juaja, që aspirojnë të hyjë në Europë” , e po kështu , këtë pyetje retorike ai, iu drejton edhe Merkelit , Makronit , Ursula von der Leyen , Borrejtit, Lajçakut, etj etj. Në fund, ai guxon t’iu thotë shqip dhe trroc deputetëve serbë se, “Ne shqiptarëve, nuk n’a trembni dot kurrë”. Kuptohet , se gjatë fjalës së tij, u tentua disa herë me ilaritet të mos i dëgjohej fjala, por edhe kjo i nxorri zbuluar këta dritëshkurtër, pasi doli, që

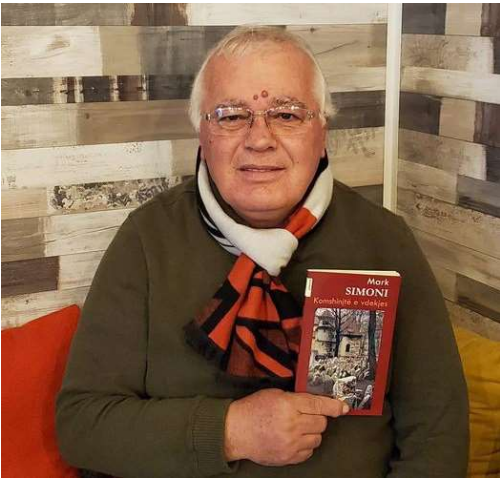
ata, fare mirë kuptokan shqip. Kësaj here, Ivica Daçiç, diplomato-këngëtar, sot kryeparlamentar në Beograd, bëri gjysëm të moderuarin, edhe pse me Kushtetutë , Ligj dhe Rregullore të Kuvendit, deputetëve të pakicave, pra dhe Përfaqësuesit të Shqiptarëve, të mençurit, trimit dhe dinjitozit Shaip Kamberi, iu njihet e drejta e përdorimit të gjuhës amtare, duke e lejuar atë t’a përfundojë fjalimin në shqip. Megjithatë, obez, me faqe të fryra dhe gushë të varur, i zhytur në kolltukun e rehatshëm të kryetarit, ai dukej qartë nga grimasat, se mezi po priste që të mbaronte fjala e Shaip Kamberit, i cili deklaroi se ka folur serbisht më parë, që qytetarët serbë të kuptonin qëndrimin e shqiptarëve, por pas këtij fjalimi do të vazhdonte të fliste vetëm shqip në Kuvend. Kohë më parë, edhe një tjetër personalitet i shquar shqiptar i Luginës, Ragmi Mustafa, Kryetar i Këshillit Kombëtar Shqiptar në Serbi, kishte reaguar ashpër , për gjuhën e urrejtjes dhe përçmimit ndaj shqiptarëve përdorur prej Vulinit, këtij kokoshi të fryrë serb, që nuk dihet se në ç’vrimë qe futur, kur SHBA dhe NATO , bombardonin Beogradin. Ajo që është tronditëse, madje në kufijtë e të pabesueshmes është se, nga Tirana zyrtare dhe shumica dërrmuese e mediave të shkruara dhe vizive, të kontrolluara prej Qeverisë, ky qëndrim dhe ky fjalim, ka kaluar tangent dhe ndoshta kështu do të vazhdojë të jetë i mbështjellë nga akulli, që këto ditë pritët të mbulojë edhe vetë Shqipërinë.

I pritur nga Prof.Dr. Berisha, Kryetari i PD-së dhe i Opozitës Basha, si edhe Presidenti i Republikës, Meta, zoti Ragmi Mustafa gjeti mbështetje të fortë për të gjitha problemet e ngritura e kërkesat e drejta të shqiptarëve të Luginës, të cilët Serbia, i ka lënë në prapambetjen më të thellë, krahasuar me çdo rajon tjetër të Serbisë!Por, nga ana tjetër, prej Qeverisë shqiptare dhe Kryeministrit Rama, nuk është mbajtur pothuajse asnjë premtim për banorët e Luginës, me përjashtim të një kërkesë me gjysëm zëri bërë mikut serb të tij, Vuçiç, kundër Vulin-it, të cilit, mjafton t’i shohësh kapadaillëkun me të cilin pozon në fotot zyrtare, që të kuptosh delirin e madhësisë , që e ka kapluar këtë serbomadha

(Vijon në faqen 7)

KUSHTUAR DRITA ÇOMOS

E KAM NJOHUR ATË VAJZË....

NGA MARK SIMONI

E vetmuar dhe fillikate. Në një shtrat të vjetër, në fund të një dhome të humbur të pavionit të kancerit, pa pasur asnjë njeri tek koka, pati mbyllur mbyllur sytë e dhënë shpirt Drita Çomo. Vajzë 23 vjeçe, e bukur dhe që e donte shumë jetën, që shkruante poezi të mrekullueshme dhe ditar rrënoqthës njëkohësisht. E mallkuar nga urrejtja e shtetit, nga smundja dhe fati i saj i keq, si dhe nga heshtja dhe vetmimi i pafund, ajo iku në pranverën e 1981 nga kjo jetë, duke na lënë mbi tokë një liber, memuar të vdekjes, sesi çast pas çasti i afrohej korridoreve të zymtë të spitalit dita e saj e fundit. E kam njohur atë vajzë qysh kur isha fëmijë. Pati ardhur në Lezhë, në pallatin tonë, tek daja i saj doktor Agron Belishova, mbasi nënën dhe babain, (Liri Belishovën e Maqo Çomon, -ajo anëtare e Politbyrosë dhe ai Ministër i Bujqësisë), shteti i dërgoi burgjesh dhe internimesh.

Drita qe më e rritur se ne, dhe nuk u përzie asnjëherë me lojrat tona. Vetëm pranonte ndonjë shëgë të egër që ne mblidhnim në kodrën pranë, dhe kaq. Rrinte në qosh të oborrit dhe na shihte. Qe e bukur dhe e heshtur. Fliste ndoshta brënda vetes. Shikonte përherë mbi kokat tona, diku larg, sa ne asnjëherë s’e morëm vesht sa çfarë shihte ashtu. Pasi iku, nuk kthye më kurrë. Shkoi internimesh, pas nënës së saj të dënuar dhe fillikate.

Kur u sëmur, në spital priti gjatë dhe më kot që t’i mbërrinte, së paku një herë të vetme e ëma tek koka e shtratit, dhe t’ia lehtësonte rënkimet dhe vuajtjet e fundit. Por e ëma s’mbërriti dot kurrë. Nuk e lanë. Për nënën, Drita pati vdekur që kur i

humbi nga sytë dhe u mbyll në atë spital, kur flinte për kohë të tëra në të njëjtin shtrat me vdekjen. Disa vite pasi vdiq, kur ia mblodhën poezitë, Liri Belishova, e mrrolur nga pleqëria, hallet dhe malli për të bijën, më dhuroi librin e vajzës së vdekur, “Dritë që vjen nga humbnera” me parathenie te Kadaresë. Jetonte disa kate sipër Palmës, me të birin Petritin.

Sa më shumë lexoja librin Dritës aq më shumë kuptoja heshtjen e saj, atëherë në fëmijëri, ashtu si kuptoja dhe vështrimin që e lëshonte atje tej, ku ne mendonim se nuk kishte asgjë. Ajo e pati parandjerë edhe poezinë, edhe vdekjen.

Botën e zezë të vdekjes ajo e ka të stiluar me qëndisma letrare dhe estetike, me frymë të epërme dhe misticizëm, me një lirikë delikate dhe korrente trishtimesh e zymtësie. E vetme, (ndoshta më e vetmuara në botë, madje edhe më e vetmuar edhe se personzhet biblik), në breg të jetës dhe të vdekjes, Drita Çomo duhet të ketë pritur gjatë, se kë të zgjedhë nga të dyja, jetën apo vdekjen.

Ditari i saj është rrënoqthës, poezitë janë të rënda po ashtu.

“... ndodh që rrugës qesh me fëmijë të bukur,
dhe e di që kurr s’do bëhem nënë..”

“... Këtu në spital
jeta dridhet nga spazmat,
këtu vdekja, mbretëresha pa shpirt,
urdhëron kohën të ndalet

Tragjedia e shekullit më ra në pjesë, një copë,
dhe s’kam si i iki
nga lloj lloj tragjediash që mban kjo botë
s’di pse erdhën tek unë ato më tragjiket”

“... Unë ndjeva në shpirt një mall të qetë
Këtu pranë dhembjes dhe vdekjes...”

Ajo e priti vdekjen në qosh të ditëve të zbehta dhe të vetmuara, brënda të cilave dëgjoheshin këmbanat e mortit që s’ishte larg.

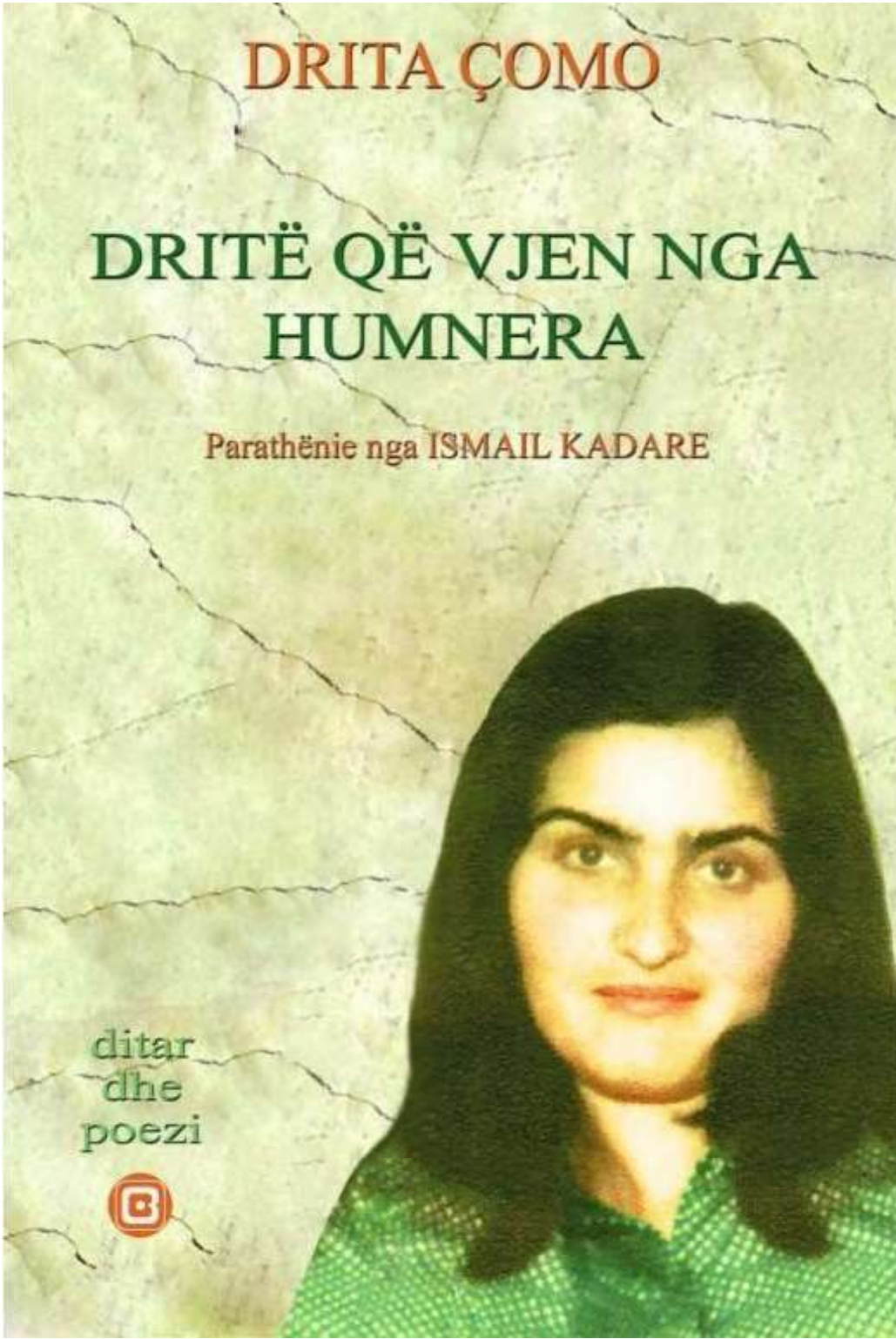
Letërsia botërore ka vepra të mëdha, që shquhen për aftësinë e përfshirjes së lexuesit në situatën e temës së trajtuar. Ka prej atyre ve-

prave që krijojnë jo vetëm shok psikologjik dhe tronditje të mëdha. Madje rrezja e këtyre letërsive është e rëndë dhe gjëndjet që të shkaktojnë ato janë po kaq të rënda. Libra, (sidomos ato me temë ekzistenciale) si “Fati i njerut” (Shollohov) , “Mur-taja” (Kamy), apo “Dhoma numër 6”. Me vone , “Muri” (Sartër) e aq më tepër “Pavioni i kancerozve” (i Sollzhenicinit) e kanë kumtuar këtë. Nuk do t’a teproja aspak po të thosha se, edhe “Ditari i Drita Çomos”, (pavarësisht se letërsia memuaristike), për

nga ngjyrat dhe gjëndjet, me situatat grih dhe zymtësinë e vdekjes, me fantazmat e sëmundjes dhe peisazhin e shtretërve dhe korridoreve të pavionit, nuk është aspak jashtë kësaj letërsie të madhe.

(Bash sot bëhen 40 vite fiks, që kjo vajzë e brishtë, kjo fatzezë e kohës, kjo poete e veçantë, mbylli sytë njëherë e përgjithmonë).

(Fragment i shkëputur nga libri “Komshinjtë e vdekjes”, 2007, botimet “Almera”)

Një shembull i shkëlqyer i shqiptarisë dhe qëndrimi i akullt i Tiranës

(Vijon nga faqja 6)

të pompuar nga Moska e Carit të kuq, V.V.Putin. Është rasti të kujtojmë, se djallëzisht Tito dhe poshtërsisht, pjesa serbe e udhëheqjes jugosllave, ku kryesori ishte Ranković, i ndanë shqiptarët dhe trojet e lashta të tyre në Kosovë, Maqedoni, Mal të Zi dhe Serbi (Lugina)

Pikërisht këta të fundit, janë nën shtypjen dhe sundimin e Serbisë “demokratike” dhe kanë nevojë, shumë më tepër se të tjerët për ndihmë e përkrahje, por jo për mëshirë. E mesa duket, nga

ky vesh Qeveria Rama këto tetë vite, përveç premtimeve të pambajtura, nuk dëgjon. Edhe raportet me Kosovën, sot janë në kuotën më të ulët, që nga shpallja e Pavarësisë së saj, për shkak të konfliktualitetit absurd dhe paternalizmit ndaj udhëheqësve të saj, që kërkon të imponojë Tirana zyrtare, sidomos pas atyre historive, që nuk e nderojnë aspak, si ajo e shkëmbimit të territoreve, apo copëtimit me “lezet” të Kosovës, Minishengeni Ballkanik, Taksimi 100 % i mallrave serbe, përgjumja letargjike e diplomacisë sonë para ofensivës serbe të ç’njohjeve, për të kulmuar me paradoksin e paimaginueshëm të hedhjes në gjyq të

Ramushit nga Rama, kontradiktat parimore me Albinin dhe fyerjet ndaj Vjosa Osmanit. Kosova në veçanti dhe të drejtat e liritë demokratike të shqiptarëve në Rajon në përgjithësi janë dhe duhet të jenë përparësi e përparësive për Shqipërinë. Sot, Shaip Kamberit, këtij shqiptari të guximshëm e dinjitoz, i duhet siguruar mbështetje dhe mbrojtje, pasi nuk duhet harruar, se ai është nën shantazhin e “arkanëve” të shumtë, që vranë deri Kryeministrin e tyre Xhinxiç, apo Presidentin Stamboliç e pastaj t’i qajmë hallin Greqisë, e t’i bëjmë apologji të “drejtave”, që ajo s’i paska ditur e që i “takokan” për ato 12 milje të kufirit detar.

HOMAZH

NGA SAKIP CAMI

KOLONEL ASIM PREGJA, DREJTORI I PAHARRUAR I SHTËPISË QENDRORE TË USHTRISË

Këto ditë u nda nga jeta dhe nga ne Asim Pregja Kol ® një ushtarak i lartë, një intelektual me vlera të veçanta, jo thjesht si ushtarak i përgatitur, por me kontribute të spikatura në fushën e kulturës në Ushtri, duke drejtuar të vetmin Institucion Qendror të Kulturës në Ushtri, shtëpinë qendrore të ushtarakëve.

Asim Pregja u lind në Tiranë më 1 Tetor 1944 në një familje me tradita të veçanta atdhetare. Familja Pregja u shpërngul nga Dibra e Madhe për t'i shpëtuar terrorit dhe represionit serb dhe në vitin 1913 u vendos në Tiranë. Gjyshja e Asimit, Razie Pregja (Najdeni) ka qenë e vetmja femër dhe e para që ju bashkua Klubit Patriotik "Bashkimi" të Dibrës së Madhe që drejtohej nga Hafiz Sherif Langu.

Vëllai i Razies ishte rilindasi Seit Najdeni (Hoxhë Voka), që luftoi për hapjen e shkollave shqipe dhe përhapjen e gjuhës shqipe.

Asimi, pasi mbaroi shkollë shtatvjeçare, vazhdoi shkollën e Mesme të Përgjithshme Ushtarake "Skënderbej" dhe më vonë SHLBO, ku edhe u diplomua shkëlqyeshëm dhe u titullua „oficer „. „Karriera e tij është sa brilante dhe e merituar për shkak të inteligjencës së tij, ai ka ngjitur shkallët e saj një nga një, nga detyra e komandantit të togës dhe vazhdoi me sukses deri në detyrën e Drejtorit të SHQUP.

Ai do ta ngrinte nivelin profesional të SHQUP duke promovuar vlerat e historisë së LANÇ, të lirisë dhe të çlirimit të vendit nga Nazi-Fashizmi, të traditave luftarake e patriotike të popullit shqiptar e deri te organizimet e promovime të vlerave ushtarake, të botimeve kryesisht me karakter ushtarak apo per aktivitete ilustruese filrike, si dhe duke administruar dhe drejtuar një biblioteke të madhe e te pasur dhe të rëndësishme e të gjithanshme në shkallë ushtrie" thuhet në fjalën përkujtimore të AKUSH.

Ai me aftesitë e tij të veçanta

e ktheu institucionin kulturor të shtëpisë qendrore të ushtarakëve edhe në një qendër të promovimit të proceve demokratike në Shqipëri mbas viteve '90 edhe te vlerave euroatlantike, ku mbas disa vitesh Shqipëria do të pranohej antare me te drejta të plota ne NATO.

Asimi si oficer ishte nje kuader i përgatitur me aftesi organizuese dhe drejtuese, me aftesi dhe njohuri e përgatitje jo vetem ushtarake, por edhe pedagogjike e metodike, te cilat i ushtroi ne mesimdhënie jo vetem ne ushtri, por edhe ne lendet shoqerore dhe filozofi ne Universitetin e Tiranës per disa vite.

Asimi ishte, jo vetem ushtarak apo drejtues i talentuar, por edhe njeri me vlera qytetare te rralla, i komunikueshen, i singerte dhe i drejte me njerzit, qe i donte dhe i ndihmonte shoket dhe vartesis.

Asimi ishte nje familjar shembullor, bashkëshort i singertë dhe i perkushtuar. Ai kishte nje dashuri te madhe dhe te vecante per nipin dhe mbesat e tija, Ne diskutime te ndryshme ishte shum konsensual dhe i hapur e i drejte me te gjithë njerzit.

Asimi ishte aktivist shoqeror i pa pertuar dhe i angazhuar me kontrib-

ute dhe vlera konkrete, duke marre pjese ne te gjitha aktivitetet e shoqatave ushtarake dhe civile kudo qe bente pjese, si ne AKUSH dhe ne shoqaten e Bashkësisë Dibrane. Ai punonte dhe luftonte per mbrojtjen e te drejtave dhe lirive themelore te ushtarakeve shqiptare dhe familjet e tyre.

Asimi është vlerësuar me dekorata, medalje e urdhera për kontributin e tij gjatë shërbimit ushtarak në ushtri.

OBVL i shpreh ngushëllimet familjes. I paharruar do të jesh Kolonel Asim Pregja

Hysen Adem Imeraj, biri i denjë i familjes bazë e LANÇ-it

Më 28 janar 2021, në moshën 85-vjeçare, u nda nga jeta Hysen Adem Imeraj.

Ai lindi në një familje me prejardhje patriotike, atdhetare nga Paci i Bytyçit të Tropojës. Familja e tij ka qenë e angazhuar që në periudhën fillestare të pushtimit fashist të vendit në luftë kundër pushtuesve.

Po ashtu, shtëpia e tij ka qenë bazë e Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare në Malësinë e Tropojës, me katër vetëranë të kësaj lufte në familje.

Pas çlirimit të Shqipërisë nga pushtuesi nazifashist, Hyseni në moshë të re u angazhua në aksionet për rindërtimin e vendit. Asi u shqua në luftën kundër analfabetizmit, në punën me rininë dhe në shumë aktivitete të tjera të asaj periudhe.

Gradualisht mori shkollimin e lartë dhe më pas kreu detyra të ndryshme në institucionet më të larta në rrethin e Tropojës, duke qenë në vazhdimësi i suksesshëm në realizimin e detyrave të ngarkuara, veçanërisht në sektorin e bujqësisë.

Për kryerjen me devotshmëri e ndershmëri të detyrave, sidhe duke qenë i komunikueshëm me popullin dhe i respektuar prej tij, është dekoruar disa herë.

Familjarët dhe vëllezërit, sidhe shokët e miqtë e shumë të përjetuan me dhimbje vdekjen e Hysenit, sepse ai ishte pikë referuese e lidhjes familjare.

Kryesia e OBVL i shpreh ngushëllime vëlait të tij, Isuf Imerajt, që është edhe anëtar i saj. Parajsa qoftë vendbanimi i përjetëshëm i Hysen Imerajt.

IN MEMORIUM

LAMTUMIRË XHEMIL ÇELA, PROFESORI I ARMËS SË ZBULIMIT

Këto ditë u nda nga jeta Xhemil Xh. ÇELI, ushtaraku, njerëzori, modeli i shoqërisë shqiptare dhe mik i të gjithëve. Ushtria dhe Shoqata "Labëria" i janë mirënjohës për jetën, për dashurinë e miqësinë që ai la midis nesh.

Kolonel Xhemil Çelaj u lind në Gusmar të Kurveleshit, më 2 prill 1937.

Jeta e tij është jetë ushtarake. Profesor, pedagog, drejtues i armës së zbulimit në ushtri.

Ai përfundoi me rezultate të shkëlqyera të gjitha shkallët e studimeve ushtarake: për kuadër Zbulimi në SHLBO (1954), Kursin e Lartë njëvjeçar për kuadër shtabi (1955), Institutin e Zbulimit Diplomatik (në ish-BRSS, 1959-1961) dhe studimet e Larta Ushtarake gjitharmëshe në AUSHP "M. Shehu" Tiranë (1968-1970).

Kreu detyra nga komandant toge e deri zëvendësudrejtor i Zbulimit të Ushtrisë (1955-1975), 5 vjet shef stërvitjeje korpusi, pedagog e punonjës shkencor (1980), shef katedre dhe anëtar i Këshillit Shkencor të AUSHP (1981-1992), kryeredaktor i revistës së re teoriko-shkencore "Revista Ushtarake" (1991-1992).

Në vitin 1992 del në pension.

Aktivisti shoqëror, Sekretar i Përgjithshëm i SHKA "Labëria" nga Kuvendi i Parë themelues (1998-2014); anëtar i Kryesisë së shoqatës "Alean-

ca Kombëtare Ushtarake".

Me rastin e 75 vjetorit të lindjes, nën kujdesin e Institutit të Studimeve Ushtarake, të SHKA "Labëria" dhe të shoqatës së Historianëve Ushtarakë, në prill 2012, u botua libri "Zbuluesi ushtarak-NJERIU I BUKUR – Xhemil Çelaj"

Autor i mbi 20 referateve e kumtesave shkencore dhe 35 materialeve për UH të dërguara në ushtri. Ka botuar e boton shkrime e stu-

dime për probleme të Mbrojtjes e Sigurisë Kombëtare dhe historike në shtypin ushtarak dhe autor e bashkëautor i disa botimeve:

-Autor i Monografisë "Familja e Fisi Çela në shkuj (1660-2000)", BOTIMET TOENA 2005 dhe ribotim 2018.

-"Historiku SHKA "Labëria", 2006; botim me bashkëautor "15 vjet Shoqatë "Labëria" (12 dhjetor 1991-12 dhjetor 2006), 2020.

-"Jetuam paken e kërcënuar", ED-LORA, Tiranë 2015.

-"Fenomeni fajde dhe revoltat popullore në Shqipëri 1997", BOTIMET M&B, Tiranë, 2017.

-"Shkurt '91 – ngjarjet në shkollat ushtarake dhe monumenti i Enver Hoxhës (nën optikën e një pjesëmarrësi), BOTIMET M&B, Tiranë 2018.

-Bashkëautor i botimeve ushtarake (1982-1992):

- Rregullore e nënrepartëve të zbulimit ushtarak në luftim, Tiranë 1976;

- Album me skema i repartëve e njësisive të UH në llojet e ndryshme të luftimit e operacionit, Tiranë 1986;

- Veprimet e nënrepartëve të UH në luftim, Tiranë, 1990;

- Veprimet luftarake të nënrepartëve të desantit detar e ajëror në luftim, Tiranë, 1990.

-Bashkëautor i botimit shkencor "Enciklopedi e Kurveleshit" (2009).

Mban 4 Urdhëra e dy Medalje, dhënë nga Presidiumi i Kuvendit Popullor të RSH.

"Personalitet i shquar i Labërisë" (2005), dhënë nga SHKA "Labëria".

"Nderi i Qarkut Gjirokastrë" (2006) dhënë nga Këshilli i Qarkut.

I përjetshëm qoftë kujtimi i tij!

Bernard ZOTAJ
Sakip CAMI

ESE

NGA MARTIN CUKALLA

Shënim: Nuk di pse m'u kujtua në këtë ditë të shënuar kombëtare kjo ngjarje, kjo ndodhi e dikurshme.

Kishte lindur rrugës, diku në një rrëzë që nuk të zinte era.

Mëma e saj, rraskapitur në rrugëtimin tragjik të atij Marsi dyfish të egër, kishte dashur të duronte makthet dhe dhimbjet e fundshtatzanisë, për t'i dhënë të paktën foshnjës së vet mundësi të fillonte e qetë jetën e jo kështu: në marrshime të neveritshme.

Ndoshta do të mbrimë në Kukës, loçkë! Nuk është keq edhe në ndonjë fshat të Shqipërisë, diku ku nuk ka ushtarë ser-

bë e paramilitarë të urryer...Duro zemër, kurajo! Mëma jote po duron!

Mëma e saj fliste me vete dhe duronte. Besonte fort se dhe foshnja e saj e dëgjone. Dhe duronte patjetër edhe ajo!

Por... Nuk kishin mundur... As mëma, as fëmija e saj.

Vjerra, një plakë e shkoqur pa zë e që mezi i hidhte hapat, dhe disa bashkëudhtare egësi, që shkisin hije para e pas tyre, e kishin pasë tërhequr përtej ca kaçubesh të mbuluara dëbore. Ishin bërë gardh për rreth asaj mëme në terrin e jetëdhënies. Dhe ashtu kishte lindur ajo foshnjë. As klithi, as qau! Mëma e saj po: Kishte pas klithur një çast, mandej kishte djersirë e kishte heshtur.

Vjerra, ajo plaka e shkoqur pa zë e që mezi i hidhte hapat, befasisht ishte mpakur më shumë! Pa thënë asnjë fjalë, rregulloi disi nusen e djersitur të djalit të vetëm që kushedi nga e kish zënë dita në luftra. Ta rregullonte disi, e ndihmuan edhe bashkëudhëtarët e eksodit, që shkisin hije para e pas tyre...

Mëma zverdhur, djersitur e disi buzëqeshur, mbështolli foshnjën e saj me çka mundi: Vetëm të jetë sa më ngrohtë e sa më qetë!, foli pa zë.

Prapë, ashtu si mundën, nisën rrugëtimin e prapë...

Drejtori i spitalit hyri në zyrën time pa

trokitur.

Qenë aty ca kryekomunarë e ca të huaj dhe po flisnin për furnizime e strehime të të ardhurve nga Kosova, siç na pëlqente t'i quanin ato çaste ata njerëz të mjerë me tragjeditë në zemër e mbi shpinë!

Vështrova me habi drejtorin, atë burrë fisnik e të sjellshëm. Ishte drobatur në pak ditë dhe m'u duk i rënë e i stërmunduar. E pyeta me sy: Ç'ka ndodhur?

-Më duhet ndihma jote, prefekt!

-Thuaj!

-Kam qysh në mesnatë që po mundohem t'i mbush mendjen një mëme nga Kosova, që duhet të lejojë varrimin e foshnjës së saj... I ka pas lindur vdekur... Nuk dëgjon njeri... Vetëm e vjerra është me të...Nuk e degjon. Ka aty dhe kosovarë të tjerë të sëmurë që i flasin... Ajo nuk dëgjon njeri!..Shtrëngon fëmijën e saj në gjoks e as nuk flet, as nuk i ngre sytë!...Ndonjëherë tenton t'i japë fëmijës të pijë... Edhe qetësues përdora. E pamundur!..

Shkuam në spital. Një arkivol i vogël bosh. Një mëmë që shtërngonte në gjë fëmijën e saj të vdekur nuk di kur. Për rreth plot njerëz të rraskapitur e të heshtur. Të heshtur, si gurë të zënë nga dimrat!

Ju afrova asaj mëme. Përkëdhela instiktivisht kryet e mbuluar të foshnjës. Dikush pëshpëriti: Prefekti!

Ashtu si që e ulur në dyshemne dhe me

foshnjën në gjoks, e përqafova atë mëmë të mjerë në ferrin e saj... Ndenja ashtu përqa-fuar sekonda të tëra, sikur të më qenë mote të tërë në mortje me mjerimin e një mëme që mbante në krahë foshnjën e saj!

Duhet të guxoj!, -mendova.

Pastaj mora foshnjën e pa frymë në duar. Edhe unë gati i pa frymë isha. Ia zg-jata foshnjën drejtorit të spitalit. U ula sërish në krah të asaj mëme të ngrirë si akull Frori.

I vura dorën në sup dhe thashë me zë të ulët: Tani duhet të bëhesh sokoleshë e ta dërgosh fëmijën tënd në krahët e Zotit! Të lutem, bëje deri në fund detyrën e mëmës! Këtu ke gjithë këta njerëz që janë në brengë për ty dhe për foshnjën tënde!..

Më vështroi me sytë e saj të padritë. Ishte tmerr me vete ta duroje pa klithur atë vështtrim të përtej vdekjes.

U ngrita në këmbë. E tërhoqa për dore dhe atë të mjerën...E rraskapitur u ngrit përtueshëm, e dërmuar...

Një grup i vogël njerzish qemë kur ng-jitëm kodrën me baltë të vorrezave të Durrësit. Aty e lamë atë foshnjë të paemër, në gjirin e Dheut. Në heshtje. Gjithç-ka ishte një heshtje që zgjat e zgjat. Thua ishte pambarimi që nuk ka një emër. Si ajo foshnja që nuk pati as jetë e as emër. Varr pati...

E ka ende aty në vorrezat e vjetra të Durrësit. Shkoj ndonjëherë dhe le mbi atë varr të paemër një psherëtimë dhe një tufë me lule të bardha...

NE KUADER TE 7 MARSIT

RRUSTEM NIMAN FURRIKU - MËSUES I MERITUAR I PUKËS

Rrustem Niman Furriku – 12 VJET Drejtues i Rrethit Metodik i mësuesve të zones Kabash – Qelzë, një nga mësuesit veteran të Arsimit Pukë, ku shërbeu për 26 vjet (1952 – 1978) me përkushtim e devotshmëri, shembull në mes kolegëve mësues dhe ish-nxënësve të Tij.

XHEMAL MEÇI

Ishte pinjoll i denjtë i familjes së Furrikut, një familje me tradita patriotike, që ka mbrojtë me urtësi e vendosmëri traditën e vetëqeverisjes krahinore në Pukë e më gjerë.. Familjen Furriku, duke qenë e tillë, Valiu i Shkodrës e pranoi si një prej krenëve të Malësisë së Pukës, dhe të mbarë maleve të Veriut që më vonë këto krenë qenë njohur edhe nga Veziri i Shkodrës, duke marrë titullin “Kren Veziri”. Derën e Furrikut të Kabashit edhe Begolli i Pejës, Sanxhaku të Dukagjinit, e pat njohur si bajraktar të Bajrakut të Kabashit, i parë në shtatë Bajraktarët e Pukës dhe i Treti në 12 “fisat e Lekë Dukagjinit”. Kështu Furriku kishte dy funksione: funksionin e bajraktarit dhe funksionin “Krenë Veziri”, duke u bërë kështu një prej “dyerve, oxhaqeve”, me mjaft rëndësi brenda e jashtë Pukës. (Xh. Meçi, Kabashi, Puka.... - 2- Tiranë, 2008.f.156 –157).

Halil Musë Furriku, Bajraktar i Bajrakut të Pukës, përshëndeti ardhjen e arbërshmit Terenc Toçi, prill 1911, dhe nëpërmasë bajraktarëve të Bugjonit e të Berishës, që po e shoqëronin për Mirditë, i shprehu përkrahjen dhe besnikërinë e bajrakëve Kabash e Pukë për vendimet që do të merrnin me krijimin e Qeverisë së përkohëshme (Kimzë, Mirditë) për çlirimin e Shqipërisë nga sundimi Turk. Dhe i ndej besnik këtij premtime, duke u bërë një prej organizatorëve të Kryengritjes së Përgjithëshme , më 1912, në Pukë; dhe për pasojë forcat ndëshkimore turke i konfiskuan pasurinë, i prenë të lashtat e pemët dhe i dogjën kullën në Kabash dhe shtëpinë e kushëririt, Hasan Neziri, si dhe stuanin në Meçe, Klos, ku veronte bagëtinë gjyshi i Rrustemit, Avdi Musë Furriku.

Xhaxhai i Rrustemit, Sheqer Avdia, bashkë me të kushëririn, Sherif Halil Musa shërbyen në Radhët e UANÇL, Brigada XXII –S dhe Halla e Rrustemit, Nurie Avdi Djaloshi, ishte e shoqja e Neziri Ismail Djaloshit, Neziri familje Dëshmor; po kështu i kushëriri, Ymer Kadri Furriku, që Kryetar i Këshillit ANÇL i fshatit Kabash. Edhe të kushëritë në Rrape, shtëpia e Elez Demë Ibrahim Furrikut dha tre Dëshmorë të Atdheut(Demë Ibrahim, Dëshmor në mbrojtje të Shkodrës, 1913; Kadri Ibrahim dhe Ismail Ibrahim, Dëshmorë të LANÇL; Rrape, nëntor 1944). I theksojmë këto, sepse erdhi një kohë, që nga viti 1976-1990 shtëpia e Rrustem Niman Avdi Furrikut u trajtua si e deklasuar dhe e padenjë për regjimin, (“ Pushtetin Popullor”) duke u bërë objekt i “Luftës së Klasave” përreth 13 vjet me ashpërsi të pandërprerë, deri më 1990.

Rrustem Niman Furriku që në vogëli filloi të tregoi dashuri dhe për shkollën e shkollimin dhe arsimimin e Tij, se për arsye të pushtimit nazifashist (1939- 1944) filloren u detyrua ta vazhdonte me ndërprerje. Ky interesim për shkollën iu shtua edhe më shumë , kur

vinte te shtëpia e tij në Klos mësuesi patriot shkodran në Qelzë (1934 -1940), Zef Përjaku, i cili ishte i mirëpritur prej të atit të Rrustemit, Niman Avdi Musës, burrë i mirënjohur, patriot dhe bujar. Kur bisedonin për problemet e shkollës, si edhe sukseset e saj, arsimimin e dhjetra nxënësve, ku mes tyre shkëlqente Rrustemi trupgjatë, gjithmonë buzëqeshur, aq të dhënë pas mësimeve edhe pse kishin vështirësi për tekste e mjetet të tjera mësimore. Filloren 5 klasëshe e mbaroi me rezultate shumë të mira në Qelzë, Mardhnaq.

Më 1951 vazhdon me sukses kursin pedagogjik dymujor Shkodër dhe më 1952 me që ishin mundësitë dhe fare i re i ri, 17 vjeç djalë, e emëruan mësues në shkollën e Mardhnaqit, ku kishte kryer me sukses filloren. Sigurisht kushtet e viteve të para, të Mbasçlirimit ishin të vështira. Së pari, mungonin librat për nxënësit, por edhe fletoret ishin me pakicë. Megjithatë Rrustemi, nisur nga shembulli i mirë i mësuesit të Tij të parë , Lin Çurcia me përvojë pedagogjike dhe i diplomuar në normalen e Elbasanit punonte me durim dhe dashuri për nxënësit e varfër. Kolegu i Tij , mësuesi Kolë Ndue Pali , nga Shkodra me moshë të pjekur i jepte kurajo dhe e orientonte për ecurinë e punës me dy klasë kolektive brenda një ore. Vetë Rrustemi, kur kujtonte vitet e para të punës arsimore , shprehte kujtime të mira për mësues Kolën. Seksioni i arsimit të rrethit, duke parë rezultatet e mira me nxënësit që në përfundim të vitit të parë, e emëronjë mësues në shkollën e Buzhalës me katër klasë kolektive(1953 e ’54), Breg Gominë 500 m poshtë Klosit. Megjithëse i duhej të rrugëtonte afro 4 orë Shtëpi, Klos (Meçe) dhe Buzhalë e anasjelltas dhe të përgatitej për katër klasë kolektive , me sistem 6 orësh në ditë, por nuk ankohej, përkundrazi e kishte marrë me qetësi e durim, sepse edhe nxënësit ishin të vëmendshëm dhe prindërit dashamirës të shkollës sado të varfër.

Në kulmin e punës mësimore-edukative dhjetor – 1954 e mobilizojnë ushtar, mësuesin ushtar! Ky nxitim për shërbim ushtarak bëhej, sepse mar-

rëdhëniet në kufirin e Jugut , me fqinjin grekë, ku u vendos një rregjim Monarkofashist, gjatë shtypjes së kryengritjes komuniste , u shkel edhe kufiri shqiptar, sa rrezikohej për një luftë midis dy shteteve , Shqiptaro – Greke. Megjithëse Ushtria e re Shqiptare e mbasçlirimit ishte e paarmatosur mirë dhe me oficerë të përgaditur në radhët e Ushtrisë Nacionalçlirimtare, me përvojë të luftës partizane, por nuk vonuan që t’ua ndezin flakë gjithë kufirin Shqiptaro-grek sadoqë Qeveria Shqiptare nuk e quajti luftë mes dy shtetesh e vendesh, por e quajti “Provokacionet e Gushtit 1949”! Është për t’u theksuar vendosmëria e forcave të ushtrisë shqiptare, e cila në shumicën e rasteve ishin rekrut (ushtarë të rinj të mobilizuar në ato dy vite, por që luftuan me një heroizëm të rrallë shqiptar.

Është për t’u shënuar edhe shembulli i rekrutit Rrustem Rexhep Aliaj nga Qerreti, Pukë, i cili luftoi me një guxim e trimëri heroizmi të rrallë aq sa nga shërbimi ushtarak, u lirua nga ushtar me gradën aspirant, oficer dhe medaljen e trimërisë në gjoks. Raste të tilla pati shumë në ato “Provokacione”. Ushtar Rrustem N. Furriku krenohej me këta heroizma ushtarësh si nga Puka si dhe krahinat e tjera shqiptare dhe premtonte se kështu do të vepronte edhe ai me shokët e repartit të tij ushtarak në rast të se cënohej kufiri i Atdheut; prandaj, dallohesh në stërvitjet ditore mes ushtarëve të repartit të Tij, gjatë dy viteve të shërbimit ushtarak (1955-1956), ku i propozuan të qëndronte N/oficier karriere, por nuk mund ta braktiste arsimin në vendlindjen e Tij, ku kishte shumë nevojë për mësues. Prandaj sapo lirohet, emërohet përkohësisht në shkollën fillore Koman. Në vitet 1958 –’ 60 rikthehet në Mardhnaq, Qelzë. Ku sjellë në kujtesë kolegun mësues Hysen Becin nga Zezë e Pukës, të cilit i duheshin afro 5 orë rrugëtim në ditë (Zezë – Mardhnaq e kthim) sepse ishte në vëzhgim për mbajtje armë pa leje.(I kishin mbetur që nga viti 1943, kur ia vranë Vëllain cubat dhe i grabitën qetë, që po i çonte për shitje në Shkodër. Armët i kishin

mbetë, kur mendonin për gjakmarrje.) “Ishte skandaloze, kur vjen një oficer me dy polic dhe porsa mësues Hyseni hapi derën e shkollës për t’i nxjerrë nxënësit në pushimin e madh, policët i zunë derën dhe i vunë hekurat në duar sikur të ishte një kriminel i rrezikshëm -tregonte mësues Rrustemi, - Nxënësit filluan të qanin me të madhe dhe të vraponin të llahtaritur për në shtëpitë e tyre !” kanë arrestuar Mësuesiin!!” M’u deshtën nja tri ditë që t’i qetësoja nxënësit.” (Hysenin me të vëllanë , Sadrinë i dënuan me 5 vjet burg, por u liruan mbas një viti, se i kapi Amnistia e festës së Flamurit). Mësues Rrustemi, duke e parë nevojën e arsimit me shkollë të mesme gjatë viteve 1960- ’63 vazhdon me sukses, pa shpëputje nga shkolla, gjimnazin e punonjësve të arsimit në Tiranë.

Me hapjen e shkollës fillore Meçe më 1963 emërohet mësues aty, ku vazhdon për 14 vjet 1963- 1977 mësues me 4 klasë kolektive dhe drejtues i rrethit metodik pedagogjik për shkollat fillore të zonës Kabash – Qelzë.

Me burgosjen e Bajram Sheqer Furrikut, djali i Xhaxhait,(për një letër anonime, dërguar KQ të Partisë , Tiranë),fillon goditja politike. I dënohet edhe i vëllai i Rrustemit, Salihi , (teknik televizorësh në Fushë – Arës.) “ Për axhitacion e propagandë, dhe nga keqtrajtimi vdes në burg. Tani i vinte radha Halit SHEQER Furrikut, i vëllai i Bajramit të burgosur. Nga Drejtor i Kabinetit Pedagogjik i Rrethit Pukë, emërohet mësues në shkollën 8-vjeçare Luf, ku iu kërkua të bënte biografinë para kolektivit të mësuesve, duke pranuar se të parët e prindërit e Tij ishin në shërbim të pushtesve dhe se dënimet që u bëri Partia si familje Furriku ishin të drejta. Mësues Haliti, bëri të kundërtën, duke treguar të vërtetën me qëndrimin e Tij burrëror, të guximshëm, sypatrembur, si intelektual i edukuar e me karakter. Hakmarrja erdhi menjëherë: Qëndrimin e tij e quajtën armiqësor dhe e pushuan duke i hequr edhe të drejtën e profesionit, që e kishte me diplomë Universitare. !0 vjet me radhë në punë krahui, kryesisht në Ndërmarrjen pyjore Fushë-Arës, por i paepur dhe i panënshtuar. Por gjatë tranzicionit demokratik iu hapën dyert e suksesit e respektit: Shef i seksionit të Administratës së Komitetit ekzekutiv të Rrethit, në vitet 1996-2000 kryetar i Bashkisë Pukë, duke mirëpritur refugjatët Kosovarë. Muajt e fundit të jetës shërbeu diplomat në Moskë. Mësues Rrustemi tregohej vital, i duruar, i palodhur në punë. Dhe i përmbajtur. duke përballuar kurthet e vështirësive të krijuara.

Qëllimi kryesor ishte të demoralizohej dhe të nënshtrohej.Po mësues Rrustemi vazhdonte punën mësimore rregullisht edhe, kur, më 1977 emërohet mësues në Qafë- Tmug, 5 orë rrugëtim Meçe, Shtëpi e Qafë -Tmug, megjithatë vazhdonte mësimin me sukses sa u muar për shembull të mire në shkollë e në fshat. Atëhere i përgatitën kurthin tjetër, të Shkonte në RGL (telegrafën e këshillit të bashkuar në Berishë të Vogël, për gatishmëri për lidhje telegrafike me Iballën e Pukës.

Shpresonin ta kapnin në gjumë nga lodhja dhe ta arrestonin si “sabotator të gatishmërisë”. Dikush i thotë si kot, se në fshat paskan ardhë dy oficerë të sigurimit. Në mëngjes, pa dalë ende drita u futën në RGL befasisht. E pyesin goja mos ka pasë ndonjë problem etj. Gjatë

FAQJA LETRARE

Nga vëllimi poetik "Profil i munguar"

Gara e çmendur e pushtetit

- Cikël me poezi nga Liljana Muça -

GARË E ÇMENDUR

Të fituarit nëpër kolltukë
Ndjehen sa rehatë.
Të mundurit sërish nisin fushatë
Për të qënë sërish më poshtë
Apo sërish më lart.

Pushteti në një garë të çmendur
kuq e blu,
blu e kuq pret
Në finish "medalja e artë"
Me një motivacion të çuditshëm
astronomik
"Toka nuk rrotullohet më rreth diellit,
por rreth interesit, or mik!"

PADREJTESI

Tradhëtia rend me galopin e marrëzisë
Te gjithë m'u bënë Brutë
Dhe më ngulën pas shpine
Thikën ë hipokrizisë.
Mirimanga e zezë bëhët gati,
të më kafshojë
Hej, mbaj vesh!
Mbështete kokën në faqe të dheut!
Apo më dëgjon?
Beteja është e përgjakshme, e kahershme
Për pak ç'ekulibrohem;
Shpatën e Demakleut po kërkoj,
sado pak të mbrohem.....

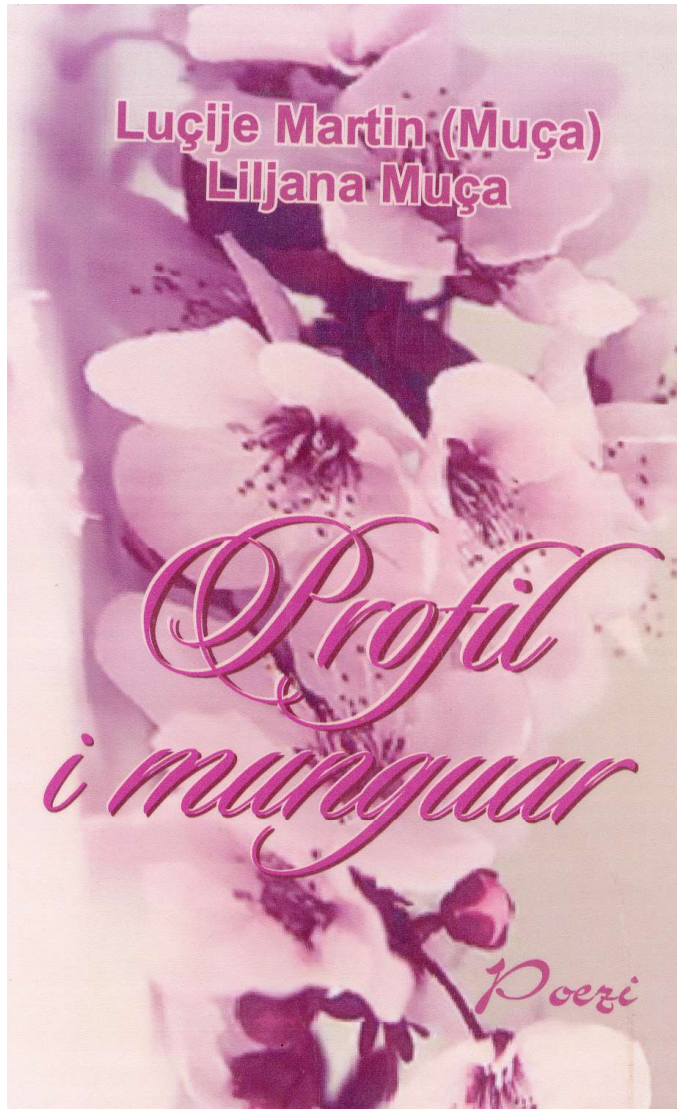
Globi tundet,
Shpërthejnë tajfunët, djeg llava,
Rrënojnë tërmetet,
Qëndrat sizmike rregjistrojnë
"DREJTËSIA PO MEKET"

RRUSTEM NIMAN FURRIKU - MËSUES I MERITUAR I PUKËS

(Vijon nga faqja 10)

kësaj kohe i vëllai Tahir Furriku ishte pushuar si drejtor i ndërmarrjes së furnizimit të punëtorëve (NSHFP) Fushë -Arës dhe ishte caktuar në mirëmbajtje rruga - ura , në sektorin e Qafë-Malit, që ta përdornin për terrorizim të kalimtarëve e banorët e zones.!!! Duke e parë se Rustemi po i përballonte vështirësitë e krijuara, më në fund më, 1978 e lajmërojnë se " për shkaqe biografie familjare" pushohej nga arsimi dhe kalonte kooperativist në kooperativën e Kabashit edhe pse ishte propozuar nga seksioni I Arsimit të Rrethit për titullin e lartë "Mësues i Merituar", por që iu anulua më 1977.

Me vështirësi arrinë të kaloi nga kooperativa bujqësore në Ndërmarrjen Pyjore, si specialist e bletëritës i dhjetra zgjojëve bletësh për llogari të Pyjores në Meçe, vend i mirë për bletë aty derisa doli në pension. Po ajo që e shqetësonte më shumë ishte arsimimi i djalit, Avni Rustem Furrikut, i cili kishte prirje për shkollim. Për t'ia arritur qëllimit filloi në Shkollën e Mesme "Sabah Sinani" Pukë. Po i duhej të bënte afro 6 orë rrugëtimi në këmbë Klos, Meçe - Pukë dhe anasjelltas pavarësisht se si ishte koha. Një stërmundim i jashtëzakonshëm për katër vjet për të arritë që të përfundonte gjimnazin me rezultatet e duhura. Për Ar-

BANALITET

Kronika dha një seancë plenare:
Salla mbushur me deputetë,
ngrekosur e kollarisur
Në podium ngjiten,

simin e Lartë dyert ishin të mbyllura, por u hapën në vitet e tranzicionit Demokratik, kur do të fillonte me entuziazëm fakultetin juridik, të cilin e përfundoi me rezultate të mira. Kurse tani që prej disa vitesh punon si avokat i mirënjohur në Pukë, modest e vital si i Ati . Po kështu dr. Qamil Furriku, djali i Zyberit, i vëllait të Rustemit, është mjek pediatër, në Spitalin "Elez Selimi" Pukë, i përkushtuar, e i respektuar për gatishmërinë në përkujdesjen e shëndetit të fëmijëve. Edhe mësues Rustemit iu dha vendi i merituar në komunitet, që nga vitet 1990 është Kryetar i fshatit Meçe, vendlinjes së Tij dhe anëtar i këshillit të Komunës Rrape, kurse më 1996-2000 Kryetar i këshillit të kësaj Komune, ku shprehte idenë e mirëkuptimit dhe të pajtimit, duke mos kërkuar kush hakmarrje për sa u ishin bërë njerëzve, qoftë edhe vëllazërisë së Tij, por duke i shërbyer progresit, përparimit, të së ardhmes e shkollimit, sidomos në kuadrin e vendlindjes dhe të vendushqyrjes; ndërsa begatinë e mirëqenien ta siguronin vetëm permes punës, shkollimit e ndershmërisë.

Këto ishin Mesazhet e Tij për komunitetin dhe brezin e ri. Prandaj e ndjejmë më shumë mungesën e Tij.

Xhemal Meçi, Muzeu Historik Pukë,
"Mjeshtër i Madh", shkurt 2021

Pozitë - opozitë...
Çirren , flasin
Për të mbrojtur partitë!
Çirren, flasin
për interesa dhe kolltukët e butë
ku përkunden në ëndrra fantasike...
Me fjalime slogane,
me fjalime bombastike
Eh , si u bënë kështu këta deputetë?!
Çuditërisht,
Shumë, syresh dhe poetë
E të tjerë profetë.....!!

ÇMIMI I VARFËRISË

Varfërinë, si barrë të rëndë e mbaj në kurriz;
Dua ta flak tutje, si leckë të vjetër ta gris..
Por jo , nuk mundem,
Më mbyt lluksi juaj, më vjen të qaj
Më duhet të duroj mizerien
Nuk di më pastaj.....

SPEKTAKOLARE

Nuk ishte ngjitje në lartësitë e Everestit,
As edhe sfilatë e modës pariziane,
Miks vështrimesh e ndiqnin,
I uritur hante një banane.

Me pseudonimin "Monumenti",
Katranosur, pis e zi....
Ecen rrugëve të Tiranës,
Herë në Bulevardin e Madh
Herë rreth e qark Lanës...

Krahëve si një pelerinë,
Hedhur një batanije të vjetër,
Nuk është kalorës i kohëve ilire;
Ju këtë e dini,
patjetër.
I varfër, pafundësisht i mjerë,
Para jush parakalon dimër e verë,
Ndërsa ju,
vazhdoni të ngërdhesheni me neveri!
Pa menduar aspak për atë
Se si ju, ai është NJERI!
Ju, komodë në darkimet me zonjat;
Autoritarë në protokollimet zyrtare,
Vështrimi i tij, a nuk iu thotë ?!
"Ah, zotërinj! Sa më vret indiferenca juaj?!"
Mua, monumentin e turpit tuaj"

PA ASNJË IDEAL

I ke ndërruar bindjet,
i ke ndërruar partitë
si mbreti gratë!...
Je çjerrur e je ngjirur,
duke bërë titur nëpër fushatë;
Ke hequr e ke vënë nga një maskë
herë si korb,
herë si pëllumb,
e here si laraskë.
Thesin e gënjeshtreve ke zbrazur;
Ke bërë ujin të ngrihet përpjetë sa një mall!
Ti deputeti, pa asnjë ideal.

AKTUALITET

Deputetët evropianë kanë përsëritur edhe thirrjen për liberalizimin e vizave për Kosovën

Parlamenti Evropian miraton raportin për Kosovën

Thirrje 5 shteteve të BE-së: Pavarësia është e pakthyeshme

Komisioni për politikë të jashtme i Parlamentit Evropian ka miratuar raportin për Kosovën të përgatitur nga Viola Von Cramon-Taubadel, deputete e të Gjellbërve nga Gjermania. Me këtë raport, Parlamenti Evropian u bën thirrje edhe një herë pesë shteteve të Bashkimit Evropian, të cilat nuk e kanë njohur Kosovën, që ta bëjnë një gjë të tillë. Spanja, Sllovakia, Rumania, Qiproja dhe Greqia janë pesë vende anëtare të BE-së nuk e kanë njohur pavarësinë e Kosovës. Në një komunikatë të lëshuar nga PE-ja pas këtij votimi, thuhet se “deputetët nënvizojnë se pavarësia e Kosovës është e pakthyeshme dhe njohja nga të gjitha shtetet e BE-së do të ishte në dobi të normalizimit të raporteve mes Kosovës dhe Serbisë”.

Deputetët evropianë po ashtu kanë përsëritur edhe thirrjen për liberalizimin e vizave për Kosovën, pasi Komisioni Evropian qëmoti ka konstatuar se Kosova i ka përmbushur të gjitha kriteret e kërkuara.

Para se të votohej për raportin si tërësi, ishte votuar për amendamentet e veçanta të prezantuara nga deputetët e Parlamentit Evropian. Raportuesja për Kosovën, Viola Von Cramon, e cila edhe e kishte përpiluar tekstin e raportit, është shprehur e kënaqur me miratimin e këtij raporti.

“Ky rezultat tregon se shumica në Parlamentin Evropian e mbështesin Kosovën në rrugën evropiane. Ne qartë shohim potencialin e këtij vendi, por edhe të Bashkimit Evropian. Por, ende ka punë përpara për Kosovën. Së pari na duhet një stabilitet politikë për zbatimin e reformave të nevojshme”, ka

thënë Von Cramon teksa ka komentuar votimin për raportin për Kosovën.

Ajo ka thënë se edhe BE-ja ka “detyrë të shtëpisë” për të bërë. “Prandaj kemi bërë thirrje për Këshillin (e BE-së) që më në fund të miratojë vendimin për liberalizimin e vizave për qytetarët e Kosovës”, ka thënë Von Cramon. Në raport, Kosova kritikohet për mungesë të progresit të duhur në shumë fusha, sidomos në zbatimin e prioritetëve të agjendës së reformave evropiane.

Deputetët shprehën keqardhje për vazhdimin e jostabilitetit politik dhe u kanë bërë thirrje të gjitha forcave politike në Kosovë që të angazhohen për reformën e sistemit politik, në mënyrë që të përmirësohet qartësia ligjore dhe procesi i formimit të qeverisë. Po ashtu, kërkohet që Kosova të sigurojë reformën e sistemit gjyqësor në mënyrë që ai të jetë më transparent, efikas dhe

pa ndërhyrje politike. Në të njëjtën mënyrë, kërkohet edhe reforma e administratës publike.

Në raport përmendet se Kosova ka një “mjedis pluralist dhe të gjallë mediatic”, por kërkohet që të garantohet transparencë e plotë e pronësisë së mediave dhe pavarësia dhe liria nga ndikimet politike. Anëtarët e Parlamentit Evropian kanë përsëritur thirrjet që raportet e Kosovës me Serbinë të mbetet prioritet dhe kusht për avancimin e të dyja vendeve në procesin e integritimeve evropiane. Ata kanë kërkuar nga qeveritë e të dyja shteteve që të përmbahen nga çfarëdo veprime që mund të pengojnë krijimin e besimit mes palëve, që do ta vinin në rrezik vazhdimin konstruktiv të dialogut. Nga Kosova është kërkuar që të përballlet edhe me problemet e brendshme në qasjen e saj ndaj dialogut me Serbinë,

• Në raport përmendet se Kosova ka një “mjedis pluralist dhe të gjallë mediatic”, por kërkohet që të garantohet transparencë e plotë e pronësisë së mediave dhe pavarësia dhe liria nga ndikimet politike. Anëtarët e Parlamentit Evropian kanë përsëritur thirrjet që raportet e Kosovës me Serbinë të mbetet prioritet dhe kusht për avancimin e të dyja vendeve në procesin e integritimeve

që ndërmjetësohet nga BE-ja.

Të njëjtën ditë në Komisionin e politikës së jashtme është miratuar edhe Raporti për Serbinë. Edhe Serbisë i është dërguar porosia që të jetë konstruktive në dialog me Kosovën. Deputetët kanë kritikuar fushatën kundër BE-së në Serbi, përfshirë edhe në mediat e financuara nga shteti. Ata kanë kërkuar që udhëheqësit politikë në Serbi të shprehen qartë dhe pa hezitim për orientimin pro-evropian të Serbisë. Po ashtu, eurodeputetët kanë kërkuar nga Serbia që t'i bashkohet qëndrimeve të BE-së në çështjet e politikës së jashtme. Raportet për Serbinë dhe Kosovën, të miratuara në Komisionin e politikës së jashtme, do të barten në formën e propozimeve për rezolutë në seancë plenare të Parlamentit Evropian.

Shqipëria do të vazhdojë kontributin e saj ushtarak në misionet ndërkombëtare të udhëhequra nga NATO

Ministeriali i Mbrojtjes i NATO, Koçi: Shqipëria i përmbahet zotimit për të investuar në Mbrojtje

pandemia e Covid 19.

Ministrat e Mbrojtjes së NATO-s u takuan virtualisht nëpërmjet telekonferencës së sigurtë datë 17-18 shkurt 2021, për të adresuar disa çështje kyçe të sigurisë: përshtatjen e Aleancës nëpërmjet iniciativës “NATO 2030”, progresin drejt ndarjes së drejtë të barrës “fair burden-sharing”, Shkurajimin dhe Mbrojtjen “Defence and Deterrence” e përforcuar të NATO-s, operacionet dhe misionet e NATO-s në Afganistan dhe Irak, etj.

Ministeriali u zhvillua sipas programit me dy sesione formale vetëm me vendet e NATO-s dhe një sesion i veçantë me vendet partnere të NATO-s, ku morën pjesë ministrat e Mbrojtjes së Finlandës, Suedisë dhe përfaqësuesi Bashkimit Evropian për Punët e Jashtme dhe Sigurinë dhe zëvendës-president i Komisionit Evropian z. Josep Borrell.

Për shkak të infektimit nga Covid-19, ministri i Mbrojtjes z. Niko Peleshi nuk mund të merrte pjesë në këtë takim dhe u

përfaqësua nga zëvendësministri i Mbrojtjes z. Petro Koçi. Në fjalën e tij, z. Koçi përshëndeti Raportin NATO 2030 dhe e konsideroi atë si një bazë e fortë për diskutime të mëtejshme. Ai theksoi rëndësinë e madhe të parimeve kryesore të unitetit, solidaritetit dhe kohezionit ndërmjet vendeve anëtare të Aleancës si dhe rëndësinë e lidhjes transatlantike. Për Raportin NATO 2030, z. Koçi vlerësoi gjetjet dhe rekomandimet dhe siguroi vendet anëtare se Shqipëria do të japë kontributin e saj në përmbushjen e detyrimeve dhe përballjen me sfidat që e presin Aleancën. Për sa i përket Zotimit për Investime në Mbrojtje (DIP), z. Koçi siguroi se Shqipëria do të mbajë këtë zotim dhe se është në rrugë të mbarë për implementimin e tij, pavarësisht impaktit financiar të krijuar nga tërmeti i vitit 2019 dhe pandemia Covid-19. Ndërsa, për kontributet në operacione dhe misione të NATO-s, Z. Koçi pasi vlerësoi kontributin e trupave ushtarake në operacione dhe misione dhe aktivitetet të NATO-s në

këtë kohë pandemie, konfirmoi ruajtjen e angazhimeve aktuale të Shqipërisë në Kosovë dhe Letoni, si dhe vijimin e kontributit shqiptar në Afganistan në përputhje me vendimmarrjen kolektive të Aleancës sipas parimit “In together – out together”.

Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s Jens Stoltenberg theksoi se ky takim është një moment i rëndësishëm dhe bazë për përgatitjet për samitin e krerëve të shteteve të Aleancës në fund të këtij viti.

Z. Stoltenberg në fjalën e tij përmendi punën e bërë në hartimin e dokumentit “NATO 2030”, që do të shërbejë si bazë për hartimin e Konceptit të ri Strategjik të Aleancës. NATO 2030 ka për qëllim të bëjë Aleancën transatlantike më të përshtatshme për të ardhmen nëpërmjet disa propozimeve ambicioze për përgatitjen e samitit të ardhshëm të krerëve të vendeve të NATO-s, ku ndër të tjera përmendim: rritjen e angazhimit për shkurajimin dhe mbrojtjen, duke inkurajuar Aleatët për të ofruar më shumë kapacitete duke ruajtur parimin e ndarjes së drejtë të barrës; rritjen e nivelit të ambicies për rimëkëmbjen (resilience), e cila është vija e parë e mbrojtjes; promovimi i bashkëpunimit transatlantik për inovacionin në fushën e mbrojtjes duke ruajtur nivelet më të larta të teknologjisë; përmirësimin e aftësive trajnuese dhe ngritja e kapaciteteve në vendet partnere të NATO-s; përditësimi i Konceptit Strategjik të NATO-s; etj.

Ky ishte Ministeriali i parë i Mbrojtjes me administratën e re të presidentit Biden dhe u vlerësua për hapjen e një kapitulli të ri në marrëdhëniet midis Evropës dhe Amerikës së Veriut.

Shqipëria do të vazhdojë kontributin e saj ushtarak në misionet ndërkombëtare të udhëhequra nga NATO. Lajmin e ka bërë të ditur Zëvendësministri i Mbrojtjes Petro Koçi, i cili dy ditë më radhë ka ripërfaqësua Shqipërinë në Ministerialin e Mbrojtjes së NATO-s.

“Është nder dhe krenari për mua që për dy ditë me radhë të ripërfaqësoj Shqipërinë në Ministerialin e Mbrojtjes së NATO-s. Lajmi më i mirë për organizatën tonë është ripërforcimi i angazhimit të SHBA ndaj NATO-s dhe Mbrojtjes Kolektive”, deklaroi numri 2 i dikasterit të Mbrojtjes për gazetën “Veterani”. Duke vlerësuar kontriburin e Shqipërisë në Aleancën e Atlantikut, z. Koçi tha se “Ne mirëpresim Raportin NATO 2030 ‘United for a New Era’”. Ai bën të ditur gjithashtu se Shqipëria do të vazhdojë kontributin e saj ushtarak në misionet ndërkombëtare të udhëhequra nga NATO dhe do të respektojë rritjen e buxhetit për Mbrojtjen, pavarësisht shtrëngimeve buxhetore që shkaktoi tërmeti shkatërrues i 26 Nëntorit 2019 si edhe kriza e kuptueshme që sjell